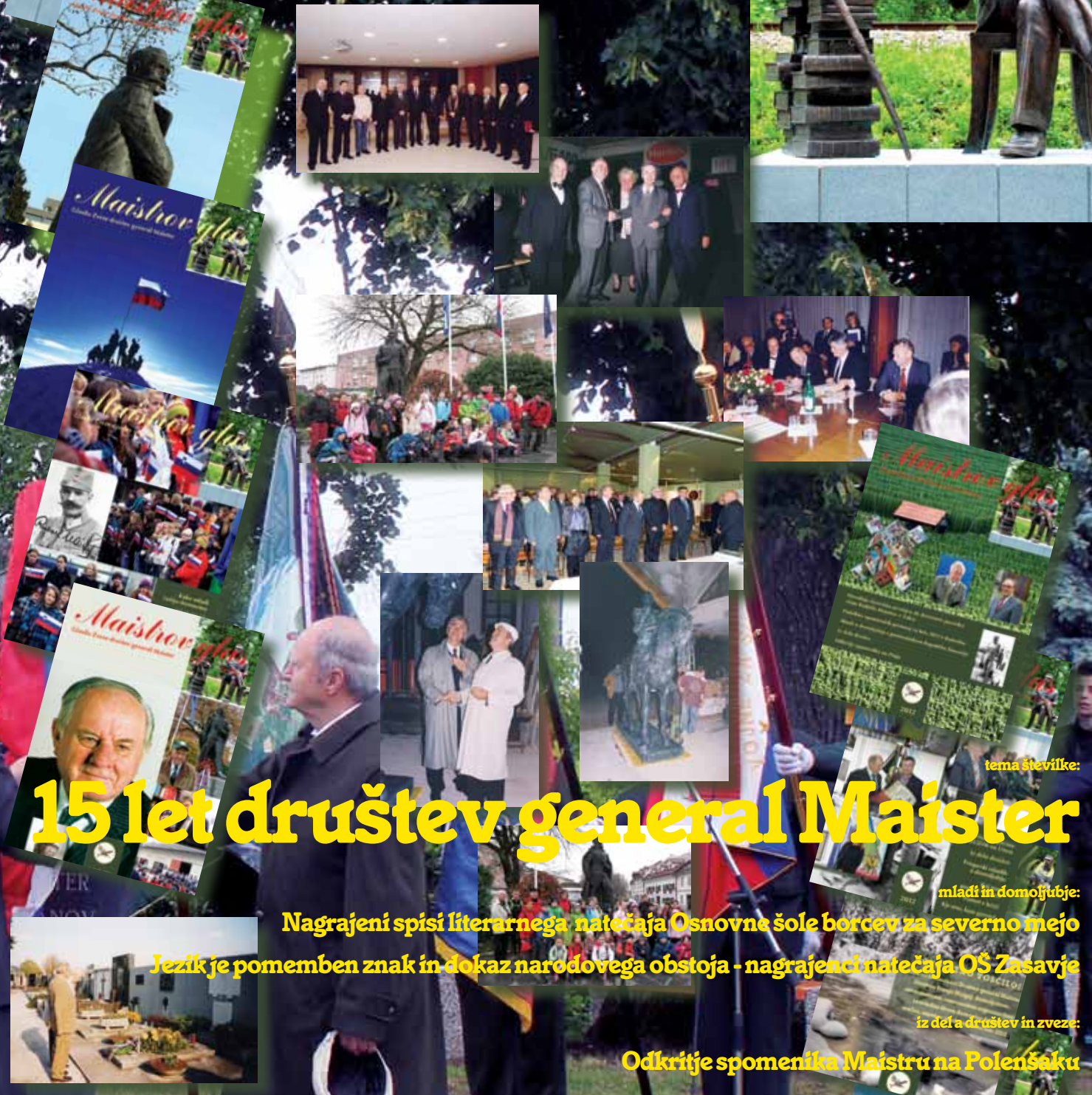

Maistrovo glas

Glasilo Zveze društev general Maister

številka 10

15 let društev general Maister

Nagrajeni spisi literarnega natečaja Osnovne šole borcev za severno mejo

Jezik je pomemben znak in dokaz narodovega obstoja - nagrajenci natečaja OŠ Zasavje

iz dela društev in zvez:

Odkritje spomenika Maistru na Polenšaku

2013

Kazalo

Tema številke: 15 let DGM

Uvodnik: Državo vrniti narodu	3
Slovensko domoljubje danes	4
Intervju: Veliki narodi spoštujejo svojo državo in jo imajo radi	5
Delo Zveze društev generala Maistra in Franja Malgaja v obdobju 2008 do 2013	6
Partizanski pevski zbor Pinko Tomažič iz Trsta osvojil Ljubljano	11
Šentilj 23. marca gostil 8. letno skupščino Zveze društev general Maister	12
Šentilj pred 95 leti	12
Angelca Škripec prejela priznanje Zveze društev general Maister	16
Rudolf Maister pri nas in z nami	17
Nagrajeni spisi literarnega natečaja Osnovne šole borcev za severno mejo	20
Jezik je pomemben znak in dokaz narodovega obstoja - nagrajenci natečaja OŠ Zasavje	22
Odkritje spomenika Maistru na Polenšaku	22
General Rudolf Maister – mladi in domoljubje	24
8. Maistrov pohod v Kamniku	26
Priznanja za uspešno delo	28
Po poteh soške fronte	30
DGM Ljubljana je spomladi na Magistratu organiziralo dve predavanji	32

MAISTROV GLAS je revija, ki jo izdaja Zveza društev general Maister, Trubarjeva 3, 1000 Ljubljana, uredniški odbor: Matjaž Brojan, Mitja Meršol, Franci Svetelj, Jelka Šertel, Janko Šertel in Dušan Vodeb.

E-pošta: zvezadgm@siol.net

Slovenec sem

*Slovenec sem! Slovenec sem!
Tako je mati d'jala,
Ko me je dete pestovala,
ko me je dete pestovala.
Zatorej dobro vem:
Slovenec sem! Slovenec sem!*

*Slovenec sem! Slovenec sem!
Od zibeli do groba
Ne gane moja se zvestoba,
ne gane moja se zvestoba!
S ponosom reči smem:
Slovenec sem, slovenec sem!*

*Avtorja pesmi sta Gustav Ipavec in Jakob Gomilšek,
uglasbljena pa je bila leta 1882.*

Državo vrniti narodu (Platon 427-347 pr. K.)

Ob pregledu našega 15-letnega delovanja sem pomirjen, ko se spominim na vrednoto domoljubja, ki jo je Platon napisal pred 2.400 leti. Mnogi naši člani so v času našega delovanja poklonili domovini veliko prostega časa, znanja in denarja, zato ni čudno, da smo pustili za sabo neizbrisno sled našega delovanja.

Smisel našega delovanja je v sporočilnosti delovanja generala Maistra ter nekaterih domoljubov, ki so si prizadevali za razvoj in ohranitev slovenskega naroda ter za pridobitev lastne nacionalne države. Slovenci smo se prebijali skozi 1.500-letno zgodovino bivanja in delovanja na področju, kjer sedaj živimo in delujemo. Učna ura naše zgodovine nam pove, da smo bili mnogokrat žrtev večjih ali bolj agresivnih sosednjih narodov, zaradi tega pa se je nacionalno ozemlje, kjer so živeli naši predniki, nenehno ožalo, bili smo vključeni v obrambni sistem tuje države in se za njih borili, seveda za njihove koristi. Razvoj dogodkov je nanesel, da se je ob zlomu Avstro-Ogerske monarhije našel junak iz vrst slovenskega naroda, ki je prvi dvignil sabljo v bran zavarovanja interesov svojega naroda. Mobiliziral je zelo veliko množico slovenskih fantov in organiziral prvo slovensko vojsko, ki jo je postrojil 19. novembra 1918. Samo pet dni je potreboval, da je z vojaškim udarom preprečil namere avstrijske vojske, da priključi Maribor in velik del Štajerske k novonastali državi Republiki Avstriji. Za svoj vojaški podvig in zmago je izpostavil svoje življenje kakor tudi življenja svojih borcev. Ta junak slovenskega naroda je bil umetniška duša in profesionalni vojak Rudolf Maister-Vojanov.

Za delitev vojaške zmage se najde vedno dovolj interesentov, tako so si uspeh generala Maistra pripisovali pripadniki srbske vojske, ki so sicer v sklopu Maistrove vojske delovali, vendar je bil njihov delež k zmagi generala Maistra mnogo manjši, kot so si odmerjali. S srbsko prevlado v sklopu monarhije Slovencev, Hrvatov in Srbov je bilo delo generala Maistra zapostavljeno, s tem pa tudi

njegove vojske, kar se je nadaljevalo tudi po drugi svetovni vojni, zato pravo priznanje za njegovo delo in sporočilnost prihajata šele s pobudo akademika Trstenjaka in našimi 15 leti delovanja.

Težko je v kratkem podati pregled našega 15-letnega delovanja. Med najizrazitejše dosežke bi lahko šteli naslednje:

- Organizirali smo se v 20 društvih in združili naše delo v Zvezo društev generala Maistra;
- Bili smo pobudniki postavitve spomenikov generala Rudolfa Maistra v Ljubljani, Gornji Radgoni, Ljutomeru, Ljubnem, Ptujju ter v vsaj 20 podjetjih v Sloveniji;
- Izdali smo življenjepisa generala Maistra, organizirali ponatis njegovih pesmi, izdali glasbene pesmi generala Rudolfa Maistra;
- Izdali knjigo smo dr. Dragana Potočnika „Zgodovinske okoliščine delovanja generala Maistra na Štajerskem, Koroškem in v Prekmurju“;
- Izdali smo knjigo „Delovanje Maistrovih borcev v letih 1918-1990“;
- Organizirali smo več strokovnih in znanstvenih posvetov o osebnosti generala Maistra in sporočilnosti njegovega delovanja, o pomenu civilne družbe v obrambnem sistemu države, o vzgoji mladine v negovanju in utrjevanju domoljubja ter njihovega aktivnega odnosa do države ter o pomenu domoljubnih pesmi za izražanje domoljubja;
- Opredeljevali smo se javno o šolskem sistemu, ki vse premalo neguje čustveni odnos mladih do domovine in racionalni aktivni odnos do države;
- Prizadevamo si za aktivno sodelovanje s Slovensko vojsko, da bodo njeni pripadniki delovali v svojem poslanstvu predvsem kot slovenski vojaki in šele potem kot vojaki NATO;
- Sodržavljane spodbujamo k sporočilnejšemu odnosu do državnih simbolov. Pripravili smo predlog

podzakonskega akta o načinu izvajanja državne himne;

- Izdelali smo program TV oddaj o domoljubju;
- Ustanovili smo aktivne pedagogov, ki dopolnjujejo program državljske in domovinske vzgoje v osnovnih in srednjih šolah.

Kaj lahko še zapišem o našem delovanju danes in jutri?

Vsekakor se bomo še naprej trudili, da spodbujamo domoljubje, izvajamo nauk Platona in povzemamo sporočilnost generala Maistra in njegovih borcev ter mnogih domoljubov, ki so nam omogočili narodno ohranitev ter pridobitev lastne države. Ne bomo dovolili, da se potvarja naša zgodovina.

K sodelovanju bomo povabili vsakega državljsana, ki želi izraziti svojo narodno pripadnost ter s tem prispevati k razvoju domovine.

Prizadevali si bomo za aktivno delovanje KODVOS-a in ga v letu 2014 tudi vodili. Povezali bomo domoljubna društva tudi na lokalnem nivoju.

Intenzivno bomo sodelovali s Slovensko vojsko ter ministrstvi, ki so nam priznali status javnega delovanja, šolami, mediji,...

Ustanavljali bomo nova društva v vseh krajih, kjer bo za to zanimanje. Posebno skrb bomo posvetili vključevanju mladine.

Prizadevali si bomo za večje spoštovanje državnih simbolov.

Še naprej si bomo prizadevali za redno izdajanje naše revije »Maistrov glas«, saj nas ta najbolj povezuje in motivira naše delovanje.

Ohranili bomo izvedbo praznovanja državnega praznika 23. novembra, dneva generala Maistra vse do takrat, ko bo to prevzela država. Prav

tako bomo še naprej sodelovali pri praznovanju združitve Prekmurja k matični državi.

Najzaslužnejše člane naših društev bomo nagradili skupaj z občino Kamnik (in Maribor) z Maistrovim priznanjem, vodstva društev pa spodbujali, da izkazujejo zahvalo vsakemu članu, šoli, podjetju, ki je delovalo ali omogočilo realizacijo njihovih programom.

Prizadevali si bomo za sistemsko financiranje zgoraj navedenih področij delovanja.

Navedene točke niso zapoved, ampak smer (politika) našega delovanja, ki se bo dopolnjevala ali spreminjala v skladu s časom in razmerami, v katerih bomo delovali. Verjamem, da vsaj tako uspešno kot v preteklih 15 letih.

Vsem, ki so vsa ta leta aktivno delovali, se zahvaljujem za njihov dar - domovini na oltar.

mag. Milan Lovrenčič,
predsednik

Zveze društev general Maister

Slovensko domoljubje danes

Ob 15. obletnici Društva generala Rudolfa Maistra

Dr. Danilo Türk, tretji predsednik Republike Slovenije

Petnajsta obletnica Društva general Maister je priložnost za čestitke za opravljeno delo, za dobre želje Zvezi društev general Maister in za teh ten razmislek. Ime generala Maistra je simbol slovenskega domoljubja. Zato se moramo ob njem vprašati – kako je z domoljubjem pri nas doma? Se mu dovolj posvečamo? Ga dovolj skrbno gojimo? In predvsem, smo se dovolj dobro sporazumeli o tem, kaj je slovensko domoljubje danes?

Domoljubje je visoko in plemenito čustvo. V zgodovini je navdihnilo mnoge dosežke umetnosti in številna junaška dejanja. V našem času ostaja med trdnimi prvini kohezivnosti družbe in je vrednota, ki jo mora država skrbno gojiti.

Domoljubje ima pomemben učinek na odločitve in ravnanja ljudi in je hkrati deležno številnih dvomov. Zato moramo biti v opisovanju domoljubja jasni. Sovrašstvo do drugih ni domoljubje in ga ni mogoče niti opravičevati, kaj šele zaščititi s sklicevanjem na domoljubje. Domoljubje zahteva, da vse oblike ksenofobije in diskriminacije preprosto zavrnamo, ne glede na to, s kako zapeljivimi trditvami so izražene. Tudi poglede, ki relativizirajo domoljubje, je treba zavrniti. Domoljubje ni nekaj, kar bi obstajalo samo v dobrih časih ali v časih zunanje nevarnosti. Obstaja v vseh razmerah, tudi takrat ko smo z lastno državo nezadovoljni. Ta značilnost domoljubja je najbolje izražena v znani angleški misli: Moja domovina je moja domovina, pa naj ima prav ali pa ne.

Prav tu pa se začne pomembna razprava. Z organi države, ki predstavljajo domovino, se ni mogoče vselej strinjati. To velja za vse domovine in za vse države. V demokraciji pa je poleg

tega temeljno prav to, da ločujemo - kritika dejanj države ne zmanjšuje domoljubja, kaj šele da bi ga odpravila. Pravzaprav nobena količina nejevolje nad organi države ne more odpraviti domoljubja - če to v resnici obstaja.

Kadar se sprašujemo o obstoju domoljubja, imamo pred seboj vselej dve časovni opredelitvi. Domoljubje je opredeljeno bodisi s preteklostjo ali pa s pogledom v prihodnost. Izbira je po navadi odvisna od vsakega človeka posebej, včasih pa tudi stvar skupnosti. V času slovenske osamosvojitve je bilo naše domoljubje tesno povezano z našim hrepenenjem po boljši, takrat smo rekli demokratični in evropski prihodnosti. Človekove pravice, vladavina prava, evropski socialni model razvoja so bile bistvene prvine našega hrepenenja in tudi domoljubja. Verjeli smo, da zmoremo našo domovino ponesti na veliko višje lege od dotedanjih. Takšno, v prihodnost zazrto domoljubje, je bilo odločilno za to, da smo »stopili skupaj« in izvedli vse, kar je bilo treba za osamosvojitve in nastanek neodvisne in demokratične Republike Slovenije.

Pogled v preteklost pa je bil v Sloveniji že takrat manj skladen, z leti pa so se razlike v pogledih na preteklost še poglobile. Po vsem sodeč bo tako

tudi v prihodnje. Pa vendar so tudi v odnosu do naše zgodovine bistvene prvine domoljubja nesporne. Nihče, ki se ima za domoljuba, ne bo zanimal pomena Primoža Trubarja, Franceta Prešerna, Ivana Cankarja in Rudolfa Maistra. Slovenski Panteon je kar dobro znan in Rudolf Maister ima v njem vidno mesto. Ravno tako imajo v naši domoljubni zgodovinski zavesti svoja jasna mesta kmečki pusti, program Zedinjene Slovenije, narodno osvobodilni boj in zmaga v osamosvojitveni vojni. Vse to nas je opredelilo kot narod in določilo vsebino našega domoljubja. Pogled nazaj odkriva neizpodbitne dosežke, ki dajejo današnjemu domoljubju krepko vsebino in ki so zunaj vsakega dvoma - kaj šele spora. Razdeljenosti glede bližnje politične zgodovine pa bodo po vsem videzu ostale še dolgo. S tem se je treba sprijazniti. Vsak narod nosi svoj križ, svoje delitve. Sprave ni mogoče vsiliti, zahteva pač ustrezno zrelost in čas.

Kako pa je z domoljubjem, zazrtim v prihodnost? Tu so stvari manj jasne, resna in politično ozaveščena

razprava pa resnično potrebna. Ob osamosvojitvi je slovensko domoljubje imelo optimističen pogled naprej in veliko vere v njegovo utemeljenost. Danes pa ni tako. Toda domoljubna zavest zahteva, da dobro razmislimo in skrbno opredelimo naša pričakovanja in naše naloge za prihodnost. Človekove pravice, vladavina prava in evropski socialni model ostajajo naše pričakovanje, naše upanje in bistvene prvine našega domoljubja, saj si navsezadnje želimo takšno domovino, v kateri bo vse to zagotovljeno. Da pa bi to dosegli, se moramo še potruditi. Imamo zahtevne naloge. Odpravljati moramo korupcijo - in to ne le s ponavljanjem načel in s splošnim zgražanjem, ampak s konkretnimi zgledi in konkretnimi rešitvami na vseh ravneh - od tistih temeljnih, na kateri se pojavlja vsakdo, vsak državljan in vsak mali človek pa vse do najvišjih vrhov oblasti. Manj se moramo pravdati, spore reševati bolj sporazumno in bolj spoštovati neodvisnost pravosodja. V gospodarstvu, politiki in drugod moramo odpravljati vse prakse goljufanja in zavajanja. Najkrajše povedano, do-

moljubje nam veleva, da moramo biti predvsem bolj poštenei.

In tu smo tudi pri osrednjem problemu današnjega domoljubja. Slovenci radi izražamo neko določeno idealizirano samopodobo, hkrati pa smo čez vsako mero kritični. Radi se imamo za poštene, hkrati pa drugemu radi zavidamo in zamerimo vse. Cankarjeva neusmiljena kritika Doline Šentflorjanske je danes še kako aktualna. Prav bi bilo, da o tej kritiki vedno znova razmišljamo. Vsakdo naj si postavi vprašanje: Kaj moram izboljšati in čemu se moram odreči, da bom res boljši? Če bomo napredovali po tej poti, bomo tako rekoč samodejno razvijali tudi vse boljši odnos do naše države, njenih simbolov in njenih praznikov.

Naj bo letošnja 15. obletnica Društva general Maister priložnost za dober razmislek o domoljubju. Bližnji dan državnosti pa naj ta razmislek še okrepi. Naj živi Republika Slovenija! Njeni državljani pa naj storijo vse, da bo naša država tudi čim boljša domovina.

Veliki narodi spoštujejo svojo državo in jo imajo radi

Prvi predsednik DGM, Tit Turnšek ob 15. letnici delovanja

S Titom Turnškom se je pogovarjala: Jelka Šertel

Tit Turnšek je pred 15 leti pozdravil pobudo za ustanovitev društva generala Rudolfa Maistra, ki jo je takrat dal mag. Milan Lovrenčič in to iz dveh vzrokov.

Prvič, gre za spoštovanje vseh dogodkov preteklosti, ki so pomagali oblikovati Slovenijo, kot je danes. Eden od mejnikov oblikovanja Slovenije je bil zagotovo konec prve svetovne vojne in osebnost generala Rudolfa Maistra, ko se je določala naša severna meja. Severna meja je še danes prav tam, kjer so jo obranili Maistrovi borci.

Drugi razlog pa je, da se je potrebno zavedati naše države in jo imeti rad. Vsi veliki narodi spoštujejo svojo dr-

žavo in jo imajo radi. Spoštujejo jo na način, da izkazujejo dolžno spoštovanje državnim simbolom. Pri tem gre velika vloga mag. Milanu Lovrenčiču, ki je s svojo vztrajnostjo pripomogel k narodovemu prebujanju. Gre za niz elementov, kot npr. da se pri državni himni vstane, ker gre za protokolarno svečanost. Da se izkazuje dolžno spoštovanje državnim zastavi, ki se jo izobesi ob svečanih dogodkih državnih praznikov. S tem se pokaže spoštovanje do svoje države. Nadalje se je treba zavedati, da funkcija predsednika države predstavlja najvišji simbol države in terja najvišje spoštovanje, zato je razumljivo, da je ob prihodu predsednika države potrebno vstati. Permanentno je zato

treba ohranjati visoko spoštovanje do funkcij, kot so predsednik republike, predsednik vlade, predsednik parlamenta, itd.

K prebujanju nacionalne zavesti je nedvomno zelo pripomogel DGM in preje, v svojem času, tudi organizacija TIGER.

Nobenemu narodu, niti državi ni bilo samo lahko. Zavedati se moramo, da je le in samo Slovenija naša domovina. Nepredstavljivo je, da bi npr. Angleži nenehno in neizprosno kritizirali lastno domovino, kljub morebitnemu nestrinjanju s posameznimi zadevami. Enako velja tudi za ostale evropske države. Enako

velja tudi za Kitajsko, kjer sleherni prebivalec te velike dežele zelo spoštuje svoje cesarje. Enako velja povsod drugod po svetu.

Ustanovitev Društva general Maister pred 15 leti in nadaljnja rast in ustanavljanje novih društev krepita domoljubje in nacionalno zavest. Opominja nas na dogodke, ko so pogumni domoljubi, posamezniki, žrtvovali sebe, svoja življenja in s tem storili največ za ta narod.

Zato je treba krepiti nacionalno zavest, jo nenehno razvijati in ohranjati.

Kot bivši obrambni minister sem takrat in še danes smatram, da sloven-

ska vojska ni nastala leta 1991. Gre za rdečo nit, ki se vleče od generala Rudolfa Maistra, preko TIGRA, NOB, Teritorialne obrambe, vse do danes.

kdajsdh daj fotko

Vsi visoko civilizirani narodi spoštujejo svojo zgodovino in državo, kar je bilo in kar imamo danes.

Ob 15 - letnici delovanja društev general Maister in Franja Malgaja

Delo Zveze društev generala Maistra in Franja Malgaja v obdobju 2008 do 2013

Zbral in uredil: Franc Svetelj

Ker smo delovanje društev generala Maistra in Franja Malgaja v prvem desetletju delovanja opisali v zborniku Zveze društev general Maister – ob desetletnici, ko smo ga 22. novembra 2008 predstavili na taboru ZDGM v Narodnem domu na Ptuj, se bom v tem prispevku omejil na kratek oris zgodovine delovanja ZDGM v zadnjih petih letih, od 2008 do 2013.

Spomnim naj, da se začetek delovanja društev generala Maistra smatra november 1998, ko so se nekateri člani iniciativnega odbora za postavitve spomenika generalu Rudolfu Maistru v Ljubljani in simpatizerji Rudolfa Maistra registrirali kot Društvo generala Maistra Ljubljana. To društvo je svojo dejavnost širilo z ustanovitvijo podružnic v Kamniku (2004), Mariboru (2002), Gornji Radgoni (2003) in Šentjurju. Iz teh podružnic so se kmalu ustanovila samostojna društva.

DGM Kamnik, DGM Ljubljana in Zgornje savinjsko društvo DGM so 15. septembra 2005 na ustanovni skupščini v Ljubljani ustanovili Zvezo društev general Maister.

2008

~~Ob desetletnici delovanja društev Rudolfa Maistra in Franja Malgaja so se člani društev ob dnevu Rudolfa Maistra 22. novembra 2008 srečali na taboru na Ptuj. Okrog 200 udeležencem v Narodnem domu sta o sporočilnosti Maistrovih dogodkov spregovorila prof. Lojze Penič in polkovnik dr. Tomaž Kladnik, predstojnik Vojaškega muzeja SV.~~

Založnik A. Koščak je v odsotnosti avtorja dr. Dragana Potočnika predstavil pravkar izdano knjigo Zgodovinske okoliščine delovanja generala R. Maistra na Štajerskem, Franc Svetelj pa je kot urednik predstavil zbornik ZDGM ob desetletni-

ci delovanja društev. Mitja Gobec in mag. Franci Okorn, tajnik ZDGM, pa sta z besedami na pot in k poslušanju pospremila izdano zgoščenko z uglasbenimi pesmimi R. Maistra Vojanova.

Na srečanju je sledil tudi prevzem društvenega prapora DGM Maribor, ki ga je predsednik ZDGM mag. Milan Lovrenčič izročil podpredsedniku Domovinskega društva generala Rudolfa Maistra dr. Ludviku Toplaku.

Po srečanju so se člani društev podali v Športno dvorano ŠC Ptuj na državno proslavo ob dnevu Rudolfa Maistra, na kateri so vsi udeleženci prejeli knjigo Zgodovinske okoliščine delovanja generala Rudolfa Maistra nas Štajerskem, Koroškem in v Prekmurju, ki so jo ZDGM, založnik A. Koščak in Slovenska vojska izdali prav v počastitev tega zgodovinskega dogodka.

Jeseni 1998 v Livarni umetnin, Gora pri Komendi

Člani Društva general Maister ob spomeniku generala Maistra

2009

4. seja skupščine ZDGM je potekala 9. maja 2009 v prostorih Koroške osrednje knjižnice dr. Franc Sušnika na gradu na Ravnah na Koroškem. Mag. Milan Lovrenčič je v svojem poročilu poudaril prizadevanja Zveze pri ustanavljanju novih društev. S sprejemom v članstvo Zveze dveh novih društev, v Šentilju in v Trebnjem, se je število društev v Zvezi povečalo na 16.

Med težavami je predsednik omenil tudi premajhno informiranost članstva in premajhno zavzetost društev, da bi na spletni strani, ki jo je organizirala Zveza, obveščali javnost o svojem delu.

V programu ZDGM za leto 2009 je bila predvidena tudi organizacija kvizov za učence in dijake v Ljutomeru, Gornji Radgoni in Dornavi, organizacija tabora za mlade domoljube v Logatcu, odkritje spomenika R. Maistru v Ljutomeru, proslava ob rojstnem dnevu Franja Malgaja s pohodom po Malgajevi poti na Ravnah in v Šentjurju, spominska prireditev ob 75-letnici smrti R. Maistra na Uncu, srečanja članov DGM na Kogu, Ravnah in Polenšaku itd. Skupščina je sklenila za eno leto podaljšati mandat organom ZDGM.

Andrej Ivanuša iz založbe Pro Andy iz Maribora pa je ob odsotnosti

urednika M. Kranjca predstavil knjigo Franja Malgaja Vojni spomini 1914 -1919.

Po seji skupščine je bila na grajskem dvorišču spominska slovesnost ob 90-letnici smrti borca za severno mejo nadporočnika Franja Malgaja, kjer je zbrane pozdravil predsednik Društva F. Malgaj Đuro Haramija. Slavnostna govornica pa je bila Irma Pavlinič Krebs, ministrica za javno upravo, ki je med drugim dejala, da bi tako odločne in pogumne ljudi, kot je bil Malgaj, potrebovali tudi v sedanjih kriznih časih. Člani društev generala Maistra in Franja Malgaja so nato obiskali spomenik Franju Malgaju na bližnjih Dobrijah in se s cvetjem poklonili njegovemu spominu.

2010

Na 5. seji skupščine ZDGM, ki je 27.3.2010 potekala v Oplotnici, so člani izvolili nov upravni odbor s predsednikom mag. Milanom Lovrenčičem in podpredsedniki dr. Ludvikom Toplakom, Vitkom Rošem in Dušanom Vodebom. Za tajnika je bil izvoljen mag. Franci Okorn, za zakladnico pa Marica Štamcar. Nadzorni odbor pa so sestavljali mag. Franc Škufca (predsednik) in člana Aleks Štakul ter Viktor Pistotnik.

Udeleženci so v razpravi namenili pozornost tudi problemom financi-

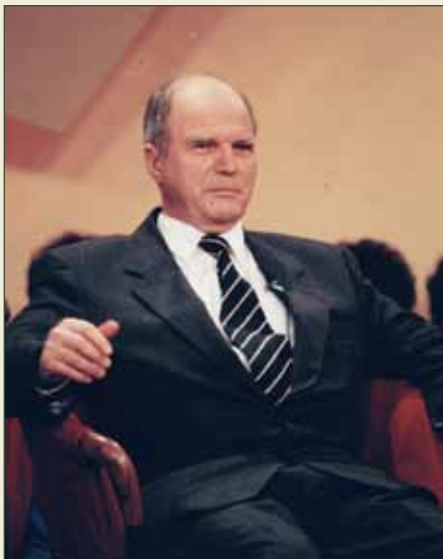
ranja dejavnosti Zveze, ki jo od leta 2010 Slovenska vojska finančno ne podpira več, ker zato ni pravne podlage. Na Ministrstvu za delo, družino in socialne zadeve pa je stekel postopek za pridobitev statusa ZDGM kot društva, ki deluje v javnem interesu. Po seji skupščine ZDGM je sledilo razvitje prapora domačega Pohorskega društva general Maister.

Tudi leta 2010 so se člani društev generala Maistra in Franja Malgaja srečali na tradicionalnem taboru pred proslavo dneva Rudolfa Maistra, tokrat 19. novembra v Mariboru.

Pred spomenikom Rudolfa Maistra na istoimenskem trgu je udeležence nagovoril podpredsednik DGM Maribor prof .dr. Ludvik Toplak. Nato sta predsednik ZDGM mag. Milan Lovrenčič in predsednik DGM Maribor prof. dr. Dragan Potočnik k spomeniku položila venec.

Tabor se je nadaljeval v Narodnem domu, kjer je udeležence pozdravil dr. Potočnik. Po krajšem kulturnem programu, ki so ga pripravili učenci OŠ borcev za severno mejo, so člani spregovorili o aktualnih vprašanjih delovanja ZDGM in društev. Vsebinsko znanstvenega simpozija Maister in njegovi sodelavci, ki je 19. in 20. novembra potekal v Mariboru, je predstavil dr. Marko Jezeršek. Nato so člani UO ZDGM pred-

Mag. Milan Lovrenčič, predsednik Zveze društev general Maister, 1996

stavili delovanje KO domoljubnih in veteranskih organizacij (Jože Tišler), posvet o domoljubju pri predsedniku R Slovenije dr. Danilu Turku (Dušan Vodeb), zgodovinar dr. Janko Prunk pa je posredoval izkušnje s področja negovanja domoljubja v državah EU.

Prof. Lojze Penič je kot avtor spregovoril o knjigi Veteranska organizacija borcev za severno mejo 1918-1919, ki jo je pred tem izdala ZDGM. Vitko Roš, podpredsednik ZDGM, ki je zadolžen za spremljanje dela društev, je poudaril, da se poleg 18 delujočih društev generala Maistra in Franja Malgaja pripravlja ustanovitev novih društev. O delu Koroškega domoljubnega društva Franjo Malgaj je spregovoril njegov predsednik Đuro Haramija.

Predsednik ZDGM mag. Milan Lovrenčič je poudaril pomen krepitve delovanja društev generala Maistra in Franja Malgaja in dobro sodelovanje s predsednikom republike dr. Danilom Turkom, zlasti na področju krepitve domoljubja in dela z mladino. Kritično pa je ocenil odnos državnih organov do financiranja Zveze, čeprav je ta že proglašena za organizacijo, ki deluje v javnem interesu.

Udeleženci tabora so se nato podali na osrednjo slovensko proslavo dneva Rudolfa Maistra, ki jo tokrat ni več organizirala država, pač pa Mestna občina Maribor, Društvo

Na sprejemu pri predsedniku države dr. Danilu Türku, leta 2009

GM Maribor in ZDGM. Slavnostni govornik je bil dr. Dragan Potočnik, predsednik DGM Maribor, ki je orisal življenjsko pot in vlogo generala in pesnika Rudolfa Maistra v slovenski zgodovini.

23. junija 2010 so v parku v Ljutomeru ob sodelovanju ZDGM slavnostno odkrili spomenik Rudolfa Maistra, delo akademske kiparke in slikarke Irene Brunec Tebi.

2011

Leto 2011 je v zgodovini 15-letnega delovanja društev generala Maistra in Franja Malgaja ter ZDGM pomembno tudi zaradi tega, ker je tega leta ZDGM začela z izdajanjem svojega glasila Maistrov glas, ki pomeni pomembno prelomnico na področju obveščanja članov o delovanju društev in ZDGM.

Prva številka Maistrovega glasu je v 300 izvodih izšla prav na dan 6. seje skupščine ZDGM, ki je 2. aprila 2011 potekala v Kulturno-gasilskem domu Polenšak (občina Dornava) v Slovenskih goricah.

Po pozdravu Jožeta Hojnika, predsednika DGM Polenšak, je povzel besedo Dušan Vodeb, podpredsednik ZDGM, ki je zbranim predstavil povzetke raziskave med dijaki petih srednjih šol o odnosu dijakov do države in družbe. Mag. Milan Lovrenčič, predsednik ZDGM, je v svojem poročilu med drugim poudaril, da so bili

leta 2010 ob sodelovanju donatorjev in nekaterih občin (Kamnik, Maribor, Ljutomer) ter JSKD uspešno izvedeni Maistrovi dnevi v Mariboru, v okviru katerih je bila osrednja slovenska proslava ob dnevu Rudolfa Maistra in tradicionalno srečanje (tabor) 18 društev, znanstveni posvet v sodelovanju FF Univerze v Mariboru pod naslovom General Maister in njegovi sodelavci, izdana knjiga Lojzeta Peniča Veteranska organizacija borcev za severno slovensko mejo. ZDGM se je angažirala tudi pri projektu spomenik generalu Maistru v Ljutomeru in pri oblikovanju Pravilnika za financiranje domoljubnih in veteranskih organizacij, na podlagi katerega naj bi vlada RS to vprašanje uredila sistemsko. Posebej je poudaril začetek izdajanja glasila Maistrov glas in se zahvalil članom uredniškega odbora (Matjaž Brojan, Mirjana Furlan, Mitja Meršol, Franci Svetelj, Jelka Šertel, Janko Šertel in Dušan Vodeb) za njihova prizadevanja. Kljub vsebinsko bogatemu in zavezujočemu programu Zveza po besedah predsednika Lovrenči

a v letu 2010 tudi ob podeljenemu statusu društva posebnega pomena od pristojnih resornih ministrstev ni bila deležna nikakršne finančne pomoči. Zato je bilo treba nekatere projekte odložiti ali črtati iz programa.

Med sklepi skupščine velja omeniti tudi podporo pobudi, da se glas-

Akademik dr. Anton Trstenjak med svojimi prijatelji

Predstavitve knjige »O slovenski poštenosti«, ob 90 letnici akademika dr. Antona Trstenjaka

benikoma Slavku in Vilku Avseniku podeli Prešernova nagrada za njune vrhunske dosežke na področju narodno zabavne glasbe in promocije Slovenije v svetu.

Po seji skupščine so člani društva DGM Polenšak razvili svoj društveni prapor.

Srečanje članov društev generala Maistra in Franja Malgaja v letu 2011 je potekalo na dan Rudolfa Maistra 23. novembra v viteški dvorani gradu v Slovenski Bistrici. Poleg dr. Ivana Žagarja, župana občine Slovenska Bistrica, je udeležence pozdravil Božidar Gorjan, predsednik Pohorskega društva generala Maister kot soorganizatorja srečanja. Na začetku srečanja so udeleženci počastili spomin preminulega dr. Bruna Hartmana, zgodovinarja in častnega člana Domovinskega društva generala Rudolfa Maistra Maribor, ki je Maistrovemu spominu posvetil velik del svojega življenjskega opusa v obliki knjig.

Predsednik ZDGM mag. Milan Lovrenčič je izrazil zadovoljstvo nad zelo dobro udeležbo, saj se je srečanja udeležilo preko 150 članov in poudaril, da v tem času v Sloveniji deluje že 20 domoljubnih društev z okrog 2000 člani.

Zahvalil se je prejemnikom Maistrovih priznanj za leto 2011, ki so jim bila podeljena pred dvema dnevo- ma v Kamniku (Niku Pinteriču iz Kamnika, PGD Unec in Rudiju Vouku

s Koroške). Ko je govoril o majskem posvetu o pomenu civilne družbe o v obrambi domovine, je poudaril, da je vojska dala svoj prispevek k vsebini posveta in da obrambnega sistema ni brez civilne družbe.

Podpredsednik Dušan Vodeb je spregovoril o vključevanju mladih v različne aktivnosti na področju domoljubne vzgoje. Pridružil pa se mu je tudi prof. dr. Avgust Majerič iz Maribora, ki je naštel nekaj primerov aktivnosti na OŠ borcev za severno mejo.

Nato so se člani DGM udeležili vse-slovenske proslave dneva Rudolfa Maistra, na kateri je bil slavnostni govornik predsednik republike dr. Danilo Turk.

2012

Skupščina ZDGM se je na 7. seji sestala 14. aprila 2012 v Maistrovem dvorcu na Uncu. Na začetku je 5. dragonarski polk Rudolfa Maistra z Unca zapel himno ZDGM Slovenec sem. V imenu občine Cerknica je zbrane pozdravil podžupan Anton Lah, za njim pa tudi predstavniki veteranskih organizacij ZDVIS, ZPVD Sever, ZVVS in ZSČ.

Arne Kozina, predsednik Notranjskega domoljubnega društva GM, je predstavil kraj in življenje Rudolfa Maistra na Uncu.

Uvodno temo, ki je nosila naslov Kaj sta sporočilnost in poslanstvo gene-

rala Maistra, je zaradi odsotnosti prof. dr. Janka Prunka podal predsednik Društva general Maister Ljubljana Aleks Štakul. Predsednik ZDGM mag. Milan Lovrenčič je poudaril, da se je z novembrom 2011, ko je zveza prejela tudi državna sredstva, položaj bistveno spremenil. Podpisana je bila pogodba z ministrstvom za delo družino in socialne zadeve. Ker so nakazila prišla šele konec leta 2011, je bil razdelilnik sredstev skupaj z zahtevanimi sklepi NO sprejet na seji UO 3. marca 2012. Osrednji projekt so bili tudi Maistrovi dnevi in program občinskega praznika v Kamniku. Ocena je, da je bila velika večina društev uspešna pri svojem delu. Ustanovljena so bila nova društva (Črenšovci), medtem ko je DRM Žalec tik pred registracijo.

Predsednik nadzornega odbora mag. Franc Škufca je obrazložil precej kritično poročilo NO in poudaril, da naj skupščina zadolži upravni odbor, da pripravi predlog sprememb statutarne pogodbe ZDGM, kjer se natančneje opredelijo določbe o nalogah in pristojnostih predsednika, upravnega odbora in nadzornega odbora ZDGM, predvsem določbe o razpolaganju s finančnimi sredstvi, kar je skupščina tudi sprejela. Ob zaključku poročila je podal odstop s funkcije predsednika NO ZDGM.

O delovanju posameznih društev so nato poročali predsednik

DGM Ljubljana (Aleks Štakul), Kamnik (ing. Ivan Sekavčnik), Maribor (Uroš Dokl), Prleško DGFM Ljutomer (Antonija Abina), DFM Ravne na Koroškem (Vladimir Ovnič), Unec (Arne Kozina) Zasavje (Emil Štern), Slovenjegoriško društvo Polenšak (Božidar Zorjan), Ptuj (Stanislav Brodnjak), Šentilj (Bruno Jelenko), Celje (Sebastijan Pauman), Kranj (mag. Janez Tavčar), Cerkevjak (Roman Lovrenčič), Črenšovci (Mateja Zelko) in Žalec (Lojze Posedel).

Ob zaključku se je mag. Milan Lovrenčič podelil priznanja ZDGM zaslužnima članoma Viktorju Pistočniku iz DGM Ljubljana in Tonetu Strletu iz Notranjskega domoljubnega društva general Maister.

Tabor ZDGM na dan Rudolfa Maistra 23. novembra 2012 je potekal v Žalcu, v dvorani Eko muzeja. V sodelovanju z ZDGM sta ga organizirala Občina Žalec in DGM Žalec. Udeležilo se ga je okrog 200 članov in vodstev društev generala Maistra in Franja Malgaja ter vodstvo ZDGM.

Po himni Slovenec sem je udeleženec pozdravil mag. Milan Lovrenčič, predsednik ZDGM, ki je poudaril, da je bila dan prej slovesnost tudi v Kamniku, s podelitvijo spominskih priznanj Rudolfa Maistra Srednji upravno administrativni šoli Ljubljana, Francu Svetelju in Đuru Haramiji.

17. novembra pa so na Novem trgu na Ptujju odkrili spomenik Rudolfa Maistra, delo akademske kiparke mag. Metke Zupanič.

Nato je Lojze Posedel, predsednik DGM Žalec, orisal zgodovino kraja in razvoj hmeljarstva in pivovarstva. Delovni predsednik Vitko Roš je nato vodil razpravo, v kateri so o dejavnostih in problemih posameznih društev spregovorili Aleks Štakul, Janko Šertel, Stanislav Brodnjak, Ivan Sekavčnik, Jože Hojnik, Jože Tišler, Vladimir Ovnič, Vlado Šauperl, mag. Milan Lovrenčič, Dušan Vodeb in predsednik ZZB NOV Žalec Marijan Turičnik.

Osma seja skupščine ZDGM v Šentilju, 23. marca 2013, uradni nagovor na temo domoljubja je imel mag. Franci Pivec

Udeleženci so poudarili, da je treba z različnimi oblikami dela, kot so predavanja, okrogle mize, kvizi, tekmovalna, pohodi, izleti itd., skrbeti za razvoj domoljubja in utrjevanje zavesti pripadnosti slovenskemu narodu. Posebno pozornost je treba posvetiti vodstvom šol, da bi se aktivno in pravočasno vključili v pripravo njihovih programov.

V okviru možnosti je treba predvsem organizacijsko pomagati pri odprtju spominske sobe v hiši Rudolfa Maistra v Kamniku, odkritju spomenika generala Rudolfa Maistra na Polenškaku in spominskega parka na Dobrihah. Revija Maistrov glas lahko pomembno prispeva k informiranju članstva ter spodbujanju domoljubja z rednim obveščanjem o različnih dogodkih in aktivnostih v posameznih društvih. Zato naj bi člani čim več sodelovali s svojimi prispevki v reviji Maistrov glas.

Udeleženci tabora so se nato udeležili osrednje proslave ob državnem prazniku - dnevu Rudolfa Maistra v Domu druge grupe odredov v Žalcu

2013

8. seja skupščine ZDGM je potekala 23. marca 2013 v Šentilju v dvorani Zabavišnega centra Mond. Udeležilo se je 47 delegatov iz 15 od 20 društev generala Maistra in Franja

Malgaja. Na sejo ni bilo predstavnikov društev iz Lenarta, Šentjurja, Ljubnega, Črenšovcev in Trebnjega.

Udeležence je pozdravil in predstavil občino Šentilj župan Edvard Čačan. Poudaril je, da je občina leta 1996 sklenila, da rojstni dan Rudolfa Maistra 29. marec praznuje kot občinski praznik. Po povabilu predsednika mag. Milana Lovrenčiča so se odzvali tudi predstavniki ZVV Maribor, ZŠČ, ZVVS INZDVIS ter opozorili na aktualne dogodke v zvezi z delovanjem veteranskih in domoljubnih organizacij.

Dobrodošlico je udeležencem izrekel tudi predsednik Domovinskega društva Rudolf Maister Šentilj Bruno Jelenko.

Uvodno temo je na taboru predstavil mag. Franci Pivec iz Maribora, ki je spregovoril o prelomnih zgodovinskih dogodkih v teh krajih pred 95 leti in pomenu teh dogodkov za današnji čas.

V svojem poročilu je predsednik mag. Milan Lovrenčič poudaril, da so bile prednostne naloge v programu za leto 2012 večinoma uresničene. Kljub našim posredovanjem je Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve našo dejavnost finančno podprlo samo v prvi polovici leta. Zato smo se ves čas borili z likvidnostjo. Opozoril je tudi na

Na Maistrovem pohodu aprila 2013 so sodelovali tudi učenci osnovnih šol iz Zasavja /foto F. Svetelj/

uspešno vseslovensko proslavo dneva Rudolfa Maistra v Žalcu in podelitev spominskih priznanj v Kamniku. Spodbudno je tudi, da vedno več društev krepi sodelovanje z mladimi in šolami. Prizadevamo si tudi, da bi KODVOS kljub zame-

njavi v vodstvu aktivno začel delati, je dejal predsednik in ponovno pozval društva, da pomladijo svoje članstvo.

V razpravi so svoje delo v društvih orisali navzoči predstavniki 16 društev.

V programu za leto 2013 je predvideno ustanavljanje novih društev in da naj bi bila osrednja slovenska proslava ob dnevu Rudolfa Maistra 2013 v Kamniku skupaj z odprtjem Maistrove spominske sobe. Želja je tudi, da bi se Mestna občina Maribor skupaj s Kamnikom in ZDGM ponovno vključila v podeljevanje spominskih priznanj Rudolfa Maistra.

Namesto Franca Škufce je skupščina za predsednika nadzornega odbora izvolila Darka Končana, za članico Alenko Podbevšek, za zakladnika pa Antona Ipavica.

Ob zaključku se je predsednik ZDGM mag. Lovrenčič zahvalil vsem sodelavcem za dosedanje delo in na predlog DGM Ljubljana podelil priznanje ZDGM zaslužni članici Angelci Škripec za njene zasluge pri krepitevi in promociji dela DGM Ljubljana in ZDGM.

Partizanski pevski zbor PINKO TOMAŽIČ iz Trsta osvoji Ljubljano

Rudolf Pfajfar, tajnik ZDGM

Dne 26. aprila 2013 smo se udeležili slovesnosti ob podelitve Zlatega reda Partizanskemu pevskemu zboru Pinko Tomažiča iz Trsta. Ob prijetnem in domoljubnem vzdušju je predsednik Republike Slovenije g. Borut Pahor podelil Zlati red za zasluge za prispevek k utrjevanju slovenske narodne zavesti v zamejstvu, pa tudi ohranjanju izročila slovenskega odporništva s partizansko in uporniško pesmijo ter uveljavljanju slovenske kulture nasploh.

Delegacijo ZDGM so sestavljali predsednik mag. Milan Lovrenčič, podpredsednik Vitko Roš, podpredsednik Jožef Tišler, tajnik Rudolf Pfajfar in praporščak Anton Božič.

Zbor Pinko Tomažič v Vladni palači Republike Slovenije

Šentilj 23. marca gostil 8. letno skupščino Zveze društev general Maister

Rudolf Pfajfar, tajnik ZDGM

Skupščina je potekala 23. marca 2013 v Šentilju. Pričela se je s himno Zveze društev general Maister SLOVENEK SEM, ki jo je zapel moški pevski zbor KUD Mejnik Šentilj. Sledil je pozdravni nagovor in recital Maistrovih pesmi kulturne ustvarjalke Petre Bauman in kulturni program moškega pevskega zbora KUD Mejnik Šentilj. Uvodni govornik je bil predsednik ZDGM mag. Milan Lovrenčič, ki je pozdravil vse udeležence skupščine, posebej gostitelje in goste.

Dolgoletni župan občine Šentilj g. Edvard Čagran je pozdravil vse udeležence in ob tem na kratko predstavil svojo občino in pomen delovanja

Rudolfa Maistra v teh krajih. Leta 1996 je občina Šentilj sprejela sklep, da se Maistrov rojstni dan praznuje kot občinski praznik. Pohvalil je dobre odnose med vsemi nosilci družbenega dogajanja v občini, vključno z Domovinskim društvom generala Rudolfa Maistra Šentilj.

Predsednik mag. Milan Lovrenčič je pozval k besedi tudi goste skupščine. Ti so se ljubeznivo odzvali in opozorili na aktualne dogodke v povezavi z delovanjem veteranskih in domoljubnih organizacij.

Prisotni delegati so izvolili delovno predsedstvo in organe skupščine. V delovno predsedstvo skupščine so bili izvoljeni: za predsednika Vitko

Roš in za člana mag. Milan Lovrenčič in Bruno Jelenko; za zapisnikarja Rudolf Pfajfar, za overiteljici pa Gabrijela Biserka Šertel in Angelca Škripec.

Predsednik Domoljubnega društva generala Rudolfa Maistra Šentilj Bruno Jelenko je na kratko orisal delovanje Rudolfa Maistra in njegovih borcev v teh krajih ter takratne okoliščine na širšem območju. Kraj še danes živi v znamenju domoljubja, zato so krajani ponosni, da živijo ob severni meji, je zaključil predsednik DDGM Bruno Jelenko.

Uvodno temo na temo domoljubja je predstavil mag. Franci Pivec. Orisal je prelomne zgodovinske do-

Šentilj pred 95 leti

mag. Franci Pivec

Zbrali smo se v Šentilju, ki je najbolj prepoznavna točka na severni slovenski meji. Ne le zaradi nekdanjega znamenitega mejnega prehoda, ki ga je letno prečkalo po 30 milijonov potnikov, ampak zaradi dogodkov ob koncu prve svetovne vojne, ki so pritegnili pozornost svetovne diplomacije in so prišli v zgodovino, najtesneje povezani z imenom generala Rudolfa Maistra. Šentilj so takrat obiskale visoke delegacije vesil – Francije, ZDA in Razmejitevna komisija. Nekaj dni je tukaj domoval tudi Maistrov vojaški štab.

Vrnimo se 95 let nazaj, ko je le dva dni po razorožitvi »zelene garde« oddelek Maistrovega mariborskega pešpolka osvobo-

dil Špilje. Že naslednji dan se je pri generalu najavil pooblaščenec avstrijske vlade Rudolf Passy in 27. novembra je bila podpisana pogodba o zasedbi severne slovenske meje po jezikovni Slomškovi črti. Ta »mariborska pogodba« je bila strateškega pomena in je na štajerskem odseku meje tudi obveljala, čeprav je Narodna vlada ni priznala, vitez Pogáčnik pa je 30. novembra podpisal sklep »Generala Maistra je podučiti, da je njegov delokrog strogo vojaški, da tedaj nima sklepati z nemško Avstrijo nikakih političnih pogodb«. Ob tem se jim tudi ni posvetilo, da je bila odločilna Maistrova mobilizacija, s katero je zbral 4.200 vojakov, kar je bila sila, ki jo je Avstrija vzela zares, v Ljubljani pa so nejevoljni robandili: »Kaj pa vendar delate tam v Mariboru. To so ja operete«.

Maistrov ekspert za štajersko razmejitev je bil dr. Fran Kovačič, njegova desna roka pa šentiljski župnik Evald Vračko, ki sta v slovensko ozemlje sprva vključila tudi Soboto, Lučane, Gomilico in Špilje. Nižje pa sta vztrajala na Muri, čeprav so ju vojaki prepričevali o strateškem pomenu železnice Špilje-Radgona, ampak sta ostala dosledna glede jezikovnega kriterija. To so na Pariški konferenci cenili, prej omenjene kraje pa smo izgubili, ker Narodna vlada Wilsonovi komisiji v začetku leta 1919 sploh ni dodelila svojega spremstva, medtem ko so se Avstrijci odlično organizirali. Sicer pa je dr. Kovačič iz Pariza Maistru sporočil znano izjavo generala Focha: »Kar imate zasedenega svojega ozemlja in če vlada tam red, ostaja vaš«. To so seveda vedeli tudi Avstrijci, zato so v začetku leta 1919 pripravljali napad na vsej mejni črti, kar so preprečili vladajoči socialdemokrati, ker so se bali nove vojne. Zato so jih nacisti leta kasneje obsodili veleizdaje. Kasnejši nacistični

Foto: Dušan Vodeb

Udeleženci letne skupščine ZDGM

godke pred 95 leti v teh krajih in pomen teh dogodkov za današnje dni. Pisna poročila o delu Zveze društev general Maister, o finančnem poslovanju, kot tudi poročilo ter zapisnik Nadzornega odbora so bila predhodno že obravnavana na UO ZDGM in bila posredovana vsem društvom

GM/FM. Mag. Milan Lovrenčič je izpostavil uresničitev prednostnih nalog glede na finančno situacijo. Kljub temu so bile prioritete, ki so bile sprejete v programu za leto 2012, v večini realizirane. Kljub našim intervencijam je pristojno Ministrstvo za delo, družino in socialne

zadeve finančno podprlo našo dejavnost samo v prvi polovici leta. To dejstvo je vplivalo tudi na to, da v večini ni bilo možno finančno pokrivati tudi programov, ki so si jih zastavila društva, saj smo se ves čas borili z likvidnostjo. V povezavi z delovanjem pri pridobivanju novih članic Zveze nam je uspelo združiti moči pri ustanavljanju novega društva GM v Žalcu. Zelo uspešna je bila tudi osrednja proslava ob državnem prazniku v Žalcu in proslava s podelitvijo spominskih priznanj v Kamniku. Ugotavljamo pa, da nekatera društva, ki na današnji skupščini nimajo predstavnikov, niso zadosti aktivna v delovanju, zato jih pozivamo na povezovanje in osnovne naloge, da društvo lahko deluje v skladu z zakonom. Spodbudno pa je, da vse več društev krepi sodelovanje z mladimi in šolami. Vedno več je tudi dogovorov o njihovem vključevanju domoljubnih vsebin kot pomoč pri oblikovanju predmeta državljske

general Mickl pa je na svojo roko vseeno napadel Radgono, ki jo je branil Beno Zeilhofer.

Nemci so si zelo prizadevali, da bi bil Šentilj – Egidi in denBücheln – nemški: 1889 so postavili schulvereinsko šolo; 1890 so od škofa Napotnika zahtevali božjo službo v nemščini, kar je zavrnil; 1907 je Südmarka začela naseljevati protestante z Würtenberškega itd.. Slovenci so odgovorili leta 1910 z izgradnjo »Slovenskega doma«, za katerega je list Slovenec zbiral denar po vsej Sloveniji, župnika Vračka pa so zaradi tega zaprli.

Aprila 1941 so mariborski Nemci pričakali vojsko generala Arthurja Nibbeja v Šentilju, že leta prej pa je Gaugrenzlandamt pripravil elaborate za vse okraje slovenske Štajerske in povsod so bili priloženi zelo natančni sezname Maistrovih borcev, ki so se jim očitno zdeli najbolj nevarni. Bili so prepričani, da bodo že do 1. oktobra 1941 Spodnjo Štajersko priključili kot »Wiedervereinigte Ge-

biete«, vendar jim to zaradi odpora, ki se je začel že 29. aprila v Volkmerjevem prehodu, ni nikoli uspelo in do konca vojne je slovenska Štajerska ostala le »ozemlje pod uradom šefa civilne uprave«. Kot je zapisano v tukajšnji cerkveni kroniki, je sam Šentilj v NOB utrpel 31 žrtev.

Iz vsega navedenega lahko sklepamo, da je bila umestitev severne slovenske meje vse prej kot samoumevna stvar, ki bi se zgodila tudi brez Maistra in njegovih borcev. Vidimo tudi, da se celo najvišji politiki niso zavedali zgodovinske odgovornosti. Za razliko od njih so imeli Avstrijci izdelan tako minimalni načrt, ki je zajemal Dravsko dolino, kot tudi maksimalnega, ki je segal do Save. Maister jih je preprosto šokiral in nedeljena podpora Narodnega sveta za Štajersko jim je dala misliti, da gre za izdelano strategijo pod pokroviteljstvom Zaveznikov. Narodni svet je namreč že na svoji prvi seji 28. septembra 1918 sprejel izredno premišljeno izhodišče:

»Zahtevamo kot sestavni del SHS vse ozemlje dosedanje kronovine Štajerske, kjer je prebivalo skozi zadnje stoletje slovensko ljudstvo brez ozira na delno vsled sistema ume tno povzročeno ponemčenje navideznih jezikovnih otokov Maribora, Marenberga, Celja, Ptuja, Radgone in drugih, ki tvorijo vsled svojega značaja kot prometna središča svojega slovenskega kmečkega okoliša neločljiv del slovenske zemlje. Narodnim manjšinam se zagotovi zakonito varstvo«.

Rudolf Maister je bil po duši pesnik in njegova glavna »orožarna« je bila njegova knjižnica slovenske literature. Iz nje se je učil odgovornosti do naroda. Bruno Hartman je pred štiridesetimi leti opazil: »Pravzaprav čudno, pesniki so bili v slovenski preteklosti zmeraj tudi glasniki prihodnosti. Maister pa je bil pesnik-vojak, ki je priho-

in domovinske vzgoje. Ponekod smo bili uspešni tudi s kvizi, z okroglimi mizami, posveti, razstavami, pohodi in tematskimi izleti. Udeleževali smo se spominskih slovesnostih ob pomembnih dogodkih slovenske zgodovine. Prizadevamo si tudi, da bi KODVOS, kljub zamenjavi v vodstvu, aktivno pričel s svojim delom. Pomemben delež k prepoznavnosti in delovanju je prispevalo tudi glasilo Maistrov glas, ki izhaja predvsem ob pomoči naših oglaševalcev in je temelj informacij ter delovanja in širjenja domoljubne sporočilnosti. Predsednik je ponovno pozval društva, da okrepijo in pomladijo članstvo.

Član Nadzornega odbora ZDGM Aleks Štakul je v imenu NO poudaril, da je bilo finančno poročilo vzorno pripravljeno ter skladno s Statutarno pogodbo. V sprejem je predlagal, da se sprejme Poročilo o finančnem poslovanju za leto

Nagovor g. Edvarda Šagrana, župana občine Šentilj

2012. Presežek odhodkov nad prihodki se krije v breme društvenega sklada in sprejme se finančni načrt Zveze društev za leto 2013.

Sledila so poročila predsednikov oz. predstavnikov društev. Skupščina je sprejela poročilo predsednika

ZDGM o delu Zveze v letu 2012 in poročilo o finančnem poslovanju ZDGM in NO za leto 2012.

V krajši razlagi je predsednik ZDGM mag. Milan Lovrenčič predstavil program dela in finančni načrt ZDGM za leto 2013, ki naj bo

dnost zakoličil v sedanosti«. Če kot vojak ne bi prepoznal klika k akciji, si kot pesnik tega ne bi nikoli odpustil. Sam je opisal občutke tistih dni: »Dogodki, drug važnejši od drugega, so se podili, da jih že nisi več dohajal in bolj in bolj se je kazalo, da postaja usodno besedilo Majske deklaracije meso«. V prisposobi bi se reklo, da je v pravem trenutku »izdril meč«, čeprav je 1. novembra v meljski vojašnici v resnici prijel za revolver in zgodovina Maribora ter slovenske Štajerske je stekla v novo smer. Ob tem pa naj navedem pomembno misel Maksa Šnuderla: »General Maister si ni nikoli lastil svojstva osvoboditelja, čeprav je bil on najpomembnejša in najzaslužnejša osebnost in nesporen voditelj. Borci so ga počastili s tem, da so se spontano imenovali 'Maistrove borce'. Bil sem več let do njegove smrti njegov prijatelj, kakor me je nazval v

knjigi, ki mi jo je bil posvetil. Razen o njegovem literarnem zanimanju sva največkrat razpravljala o veliki dobi, ki smo jo doživljali v letih 1918 in 1919. Nikdar ni ob takih priložnostih naglašal svoje vodilne vloge. Preveč je cenil svoje prostovoljce in politične sodelavce ter vedno naglašal, kako so bili takrat vsi Slovenci enotni, od delavca in kmeta do mladih izobražencev«.

Naj vas na koncu spomnim, da bo letos julija minilo 80 let, kar je bila na Maistrovo pobudo v Mariboru ustanovljena Zveza Maistrovih borcev in ljubljene generala Rudolfa Maistra kot njenega častnega predsednika. Zveza je delovala do leta 1988, po nekajletnem premoru pa so začela nastajati društva generala Rudolfa Maistra kot njeno svojevrstno nadaljevanje, z namenom kot ga je opredelil Milan Lavrenčič, da Maistra

»prikazujemo živečim rodovom kot slovenskega junaka, katerega sporočilnost je potrebno posnemati in nadaljevati. Gre torej za domoljubje, zato da si prizadevamo narediti koristno delo za svojo domovino, ne pa samo pričakovati, kaj bomo od nje dobili«.

Na koncu mi ostaja prijetna dolžnost, da ob spominu na mednarodno uveljavljenega znanstvenika in uglednega pisatelja, v luči spoštovanja znanja in etičnih in trajnih moralnih vrednot človeštva, to je rodoljubja, domoljubja in svobodoljubja, ki se kot nenadomestljiva vodilna misel izkazujejo v delih številnih južnoslovanskih mislecev, pesnikov in pisateljev skozi minula stoletja in današnji čas, ter v Pupinovem pestrem in bogatem življenju, zahvalim njemu in njegovim somišljenikom in sotrudnikom. Izražam jim iskreno spoštovanje.

www.zvezadgm.net

Aleks Štakul, predsednik DGM Ljubljana

na predlog NO uravnotežen in po postavkah nekoliko višji, kot je bila realizacija v letu 2012, saj računamo, da bo država izpolnila veliko večji del finančnih obveznosti kot lani.

Predsednik je poudaril, da je program dela za leto 2013 podrobno predstavljen v gradivu. Eno od pomembnejših nalog je ustanavljanje novih društev, kar je bilo posebej predstavljeno na UO. Želja je tudi, da bi nekatera društva uspeli oživetiti. V ožji sestavi bi se morali sestajati enkrat mesečno. V letošnjem letu je predvideno, da bo ob državnem prazniku Rudolfa Maistra proslava v Kamniku, skupaj z odprtjem Maistrove rojstne sobe. V letu 2013 bi želeli, da se skupaj z DGM Maribor dogovorimo za srečanje pri novem županu Maribora, da bi ponovno tudi z njimi pripravili in podpisali dogovor o podelovanju spominskih priznanj, kot ga imamo z občino Kamnik. Še naprej bomo krepili dobro sodelovanje s KODVOS-om.

Po teh kratkih dodatnih pojasnilih je skupščina sprejela:

- Program dela za leto 2013;
- Potrdila finančni načrt za leto 2013. UO se zadolži, da tekoče spremlja poslovanje ZDGM in sprejme ustrezne ukrepe za uskladitev prihodkov in izdatkov v letu 2013, če bo treba;

- Domovinsko društvo general Maister Maribor in vodstvo ZDGM se naprosi, da opravi razgovor z županom Občine Maribor v zvezi s skupnim podeljevanjem spominskih priznanj ter se pripravi vse potrebno za realizacijo sklepa.

Prededujoči je prebral predloge UO ZDGM. Brez razprave je bilo opravljeno javno glasovanje o predlagani listi in soglasno so bili sprejeti sklepi:

- Razreši se dosedanjšega predsednika NO Franca Škufco in člana Aleksa Štakula ter zakladnico Ireno Erjavec.
- Soglasno so izvoljeni: za predsednika NO Darko Končan; za članico Alenka Podbevšek ter zakladnika Anton Ipavic.

Podelitev priznanj ZDGM

Predsednik delovnega predsedstva Vitko Roš je obrazložil predlog za podelitev priznanja ZDGM dolgoletni članici Angelci Škripec iz Ljubljane. Na predlog DGM Ljubljana naj se Angelci Škripec za zasluge pri krepitvi in promociji dela DGM Ljubljana in ZDGM ter za delo z mladimi podeli to priznanje. Pozval je predsednika ZDGM mag. Milana Lovrenčiča, da ga je v imenu ZDGM tudi podelil naši zaslužni in prizadevni članici Angelci Škripec.

Predsednik ZDGM mag. Milan Lovrečič je čestital izvoljenim novim kandidatom, razrešenim pa se zahvalil za dosedanje delo. Posebej se je zahvalil županu občine Šentilj za prijazno gostoljubje ter vsem sodelujočim za izvedeni kulturni program.

Predsednik ZDGM mag. Milan Lovrenčič se je šentiljskemu županu g. Edvardu Šagraru zahvalil za gostoljubje in prisrčen sprejem

Nagrajeni spisi literarnega natečaja Osnovne šole borcev za severno mejo na temo domoljubje, koordinatorica projekta: Danica Perger.

MOJA DOMOVINA

Včasih je za domoljuba veljal nekdo, ki je za svojo domovino žrtvoval svoje življenje. Na primer vojaki, ki so se borili za nas na soški fronti, in tisti, ki so se skupaj z generalom Rudolfom Maistrom borili za našo severno mejo, da našim ljudem ne bi bilo treba živeti v domovini nekoga drugega.

Sem mnenja, da bi vsak Slovenec moral s ponosom zapeti našo himno in biti ponosen na svojo deželo in njen narod.

Naša domovina je bolj kot ne mlada. Da bi nekdo bil domoljub, mora svojo domovino poznati. Znanje moramo prenesti na naše prihodnje generacije, da ne bo pozabljeno vse, kar je bilo dobrega storjeno za našo domovino in njen narod.

Katja Ana Pokeržnik, 9. b

Foto: Nuša Stanojevič Suva

Angelca Škripec prejela priznanje Zveze društev general Maister

Aleks Štakul, predsednik DGM Ljubljana; predlog pripravila: Vitko Roš in mag. Franci Okorn

Upravni odbor DGM Ljubljana je na svoji seji dne 5. 2. 2013 sklenil, da svojo članico ga. Angelco S. Škripec predlaga za priznanje ZDGM, ki ga bo le-ta podelila na letni skupščini v letu 2013. Priznanje se Angelci S. Škripec podeli za njene zasluge pri krepitvi in promociji dela DGM Ljubljana in ZDGM ter za vodenje avtorskega projekta dela z mladino »Maistrovi jeleni«.

Angelca Stanka Škripec je v društvo vstopila leta 2002, ko je kot učiteljica na OŠ Dravljje vodila turistični krožek in v njem z učenci predmetne stopnje v okviru projekta »Slavni in zaslužni ljudje« usmerjala raziskovanje življenja in dela generala Rudolfa Maistra. Tako je skupaj z učenci obiskovala muzeje, arhive, kraje, povezane z generalom Maistrom, in mnogo fotografirala, skratka, zanimalo jih je skoraj vse. Učenci so Maistrove pesmi celo ilustrirali na panjskih končnicah, njegov lik pa so izrezljali v les. Z nalogo z naslovom »Maistrovi jeleni« so prikazali razstave in dramske uprizoritve in

se udeleževali različnih tekmovanj mladih raziskovalcev na občinski, mestni in državni ravni. Pomembno področje domoljubnega dela z mladino predstavljajo tudi kvizi znanja o Maistru - s tem je vzpodbudila tudi delo drugih društev GM/FM na tem področju - kot tudi druga sodelovanja, med katerimi naj še posebej omenimo sodelovanja pri prezentaciji filmskega zapisa o Maistru (Milan Ljubič) in izdaji Maistrove pesniške zbirke (založba Koščak).

Ga. Angelca je sodelovala tudi pri več promocijah in aktivnostih ZDGM kot tudi pri nastajanju Zbornika Zveze DGM ob njeni 10-letnici delovanja, v DGM Ljubljana pa trenutno zelo uspešno opravlja tajniške posle.

Menimo, da je že iz tega kratkega povzetka dela in sodelovanja gospe Angelce Stanke Škripec razvidno, da pri svojem delu izstopa z izvirnostjo, zavzetostjo in pripadnostjo do dela društva oziroma zveze, ki nosi ime po vzorniku - generalu in pesniku Rudolfu Maistru.

Mag. Milan Lovrenčič, predsednik ZDGM, prejemnica priznanja Angelca Škripec in Aleks Štakul, predsednik DGM Ljubljana

Rudolf Maister pri nas in z nami

mag. Lučka Lazarev Šerbec, ravnateljica

Naša šola že od svoje ustanovitve leta 1980 neguje tradicije generala Maistra in bojev za severno mejo. Fasado šole obeležuje relief Vlaste Tihec Zorko, ki prikazuje generala in njegove borce. Šola je sicer dobila svoje ime kot nekakšen nadomestek za spomenik Maistru na konju, kakor so takrat to želeli njegovi borci. Na proslavi ob otvoritvi šole je bilo takrat še okoli 60 živečih Maistrovih borcev in to je bil tudi začetek našega trajnega sodelovanja z njimi in pobuda za negovanje tradicij generala Maistra in njegovih borcev.

Z njimi smo navezali pristne stike - udeleževali smo se spominskih proslav takratne organizacije borcev prostovoljcev za severno mejo, obiskovali generalov grob in gostili še živeče borce na šoli in to v času, ki temu ni bil najbolj naklonjen. Na šoli smo gostili tudi razstavo o generalu Maistru in bojih za severno mejo, ki jo je pripravil Muzej NOB. In ko je Maribor končno dobil nov spomenik, je takratna pionirska organizacija naše šole prejela patronat nad njim.

Veliko novih idej za različne dejavnosti smo dobili, ko nas je k sodelovanju povabila Mestna občina Maribor in nas vključila v svoj program prireditev v mesecu novembru. Tako je začel počasi nastajati projekt, ki živi in diha z nami, ki ga izvajamo z veliko ljubeznijo in osebnim odnosom, ki je skratka naš, tako od učencev kot učiteljev.

Vse dejavnosti našega projekta izvajamo z namenom, da ohranimo pri mladih spomin na zgodovinske dogodke in vzgajamo domoljubna čustva. Zato smo sestavili načrt sistematičnega dela z učenci, upoštevajoč njihovo starost in zmožnost razumevanja. Projekt General Maister, pesnik in vojak je za našo šolo

Osnovna šola borcev za severno mejo

velik strokoven izziv, saj je zapisan v učnih načrtih slovenskega jezika, likovne vzgoje, zgodovine, spoznavanja družbe in spoznavanja okolja. Nismo čakali, da nam te sestavine v učni načrt postavi kdo drug, temveč smo to storili sami. Tako Maistra kot pesnika in zgodovinsko osebnost učenci spoznajo pri različnih predmetih na njim ustrezen način.

Da bi bilo delo čim bolj učinkovito, smo sestavili načrt dela po vzgojno izobraževalnih obdobjih.

V 1. vzgojno-izobraževalnem obdobju se učenci seznanijo z izvorom imena naše šole, skupaj z učiteljicami si ogledajo relief na šolski fasadi, se o njem pogovorijo in se prvič srečajo s pravljico Toneta Partljiča Deklica in general.

V 2. vzgojno-izobraževalnem obdobju pa so načrtovane dejavnosti, ki potekajo izven šole. Tako učenci 4. razreda obišejo Maistrov grob

na pobreškem pokopališču. Svoje vtise zberejo in jih zapišejo. V 5. razredu se odpravijo v mesto, si ogledajo Maistrova spominska obeležja in ob njih likovno ustvarjajo. V šoli nadgradijo svoje znanje z branjem odlomkov iz del o Rudolfu Maistru. Učenci 6. razreda pa že spoznavajo Maistrove pesmi pri pouku slovenskega jezika, nato pa jih likovno poustvarjajo pri likovni vzgoji.

V 3. vzgojno-izobraževalnem obdobju učenci 7. razreda obišejo Maistrov Zavrh in si ogledajo spominsko sobo; 8. razred se odpravi v Maistrovo knjižnico, kjer spoznavajo generalovo izjemno knjižno zbirko in njeno usodo med 2. svetovno vojno ter obišejo Maistrovo rojstno hišo v Kamniku; učenci 9. razredov pa v okviru pouka zgodovine obišejo Kadetnico in spoznavajo Maistra kot zgodovinsko osebnost v pogovorih z gosti na šoli.

www.zvezadgm.net

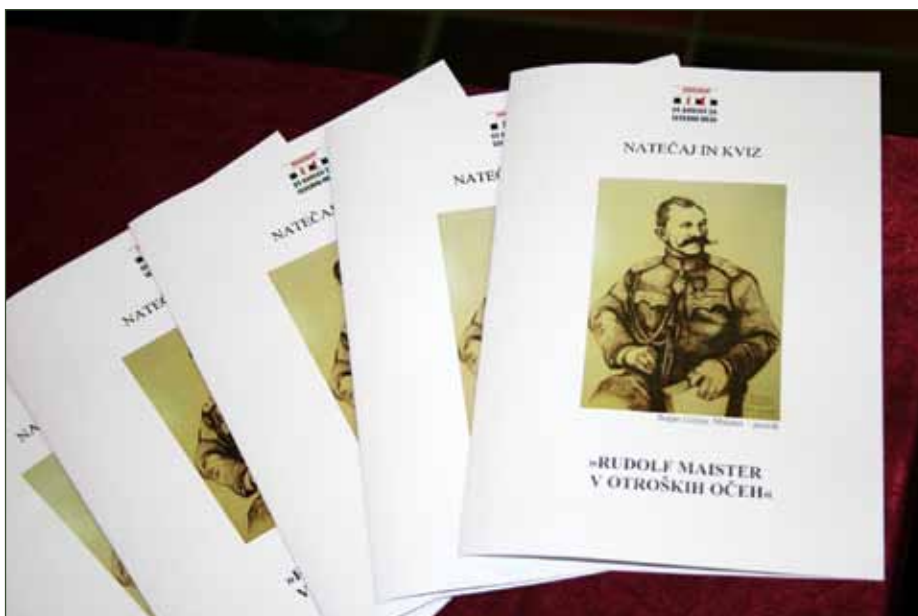
Zelo tesno je tudi naše sodelovanje z vojašnico generala Maistra v Mariboru in z mariborskim Društvom generala Maistra, saj je naša ravnateljica, mag. Lučka Lazarev Šerbec, tudi članica upravnega odbora in podpredsednica društva.

In na kaj smo najbolj ponosni?

- Da smo gostili Maistrovo slikarsko kolonijo, člane 10. likovne delavnice general Maister;
- Na originalni portret Maistra pesnika, ki nam ga je podaril akademski slikar Bojan Golija v trajno last; do tedaj smo si morali pesnikov portret sposojati;
- Na predstavitve književnih del pisatelja Toneta Partljiča General, deset črtic o generalu Maistru ter Deklica in general na naši šoli;
- Na osvojeno bronasto plaketo na literarnem natečaju Slovenske vojske na temo domoljubja;
- Na številne kulturne prireditve, ki smo jih pripravili ob spominskem dnevu na šoli, na občinskih proslavah, na skupščini društev generala Maistra ...;
- Na številne goste (mag. Franci Pivec, dr. Dragan Potočnik, pisatelj Tone Partljič, dr. Ludvik Toplak, dr. Zinka Zorko, polkovnik Ernest Anželj ...), ki so nas obiskali in nam predstavili zgodovinski čas s svojega zornega kota;
- Da nas je obiskal gospod Borut Maister;

Maistrov borec, gospod Zmago Porekar, predsednik društva prostovoljcev, v pogovoru z učenci.

Bilten – poročilo o dejavnostih našega projekta.

Zapis v mariborskem časopisu Večer.

Obisk Maistrovega groba na pobreškem pokopališču.

Učenci likovno ustvarjajo ob spominskem obeležju.

- Da smo svoje delo predstavili širšemu krogu v okviru EPK v Mariboru ... in še bi lahko naštevali.

Ob 90-letnici bojev za severno mejo smo sprejeli težko nalogo: pritegniti k aktivnemu ohranjanju spomina na pretekle pomembne dni še druge šole. Na šolski spletni strani smo predstavili svoje večletne dejavnosti, da bi seznanili še druge šole z možnimi oblikami dela. Razpisali smo kviz z naslovom Rudolf Maister, general in umetnik skozi čas ter likovni natečaj ilustracij Maistrovih pesmi. K sodelovanju smo povabili 50 slovenskih šol, ki so geografsko ali kako drugače vezane na čas in delo Rudolfa Maistra. Našemu vabilu pa se je odzvalo deset šol. Dve leti kasneje smo se tega velikega projekta lotili zelo uspešno znova.

V tem šolskem letu smo posebno pozornost posvetili vzgoji domoljuba. V dogovoru s polkovnikom Ernestom Anželjem, namestnikom poveljnika za doktrino, razvoj, izobraževanje in usposabljanje slovenske vojske. Skupaj smo razpisali natečaj na temo Moja domovina. Globina razmišljanj naših učencev nas je vse presenetila. Zato so učenci najboljše prispevke predstavili v vojašnici in v SNG Maribor na svečani akademiji Slovenske vojske.

Naša prizadevanja so opazili tudi v širšem okolju, tako smo v novembru leta 2007 prejeli Spominsko priznanje Mestne občine Maribor, leta 2008 priznanje Odličnost za varovanje kulturne dediščine, ki ga nam je podelila Zveza kulturnih društev Slovenije, leta 2009 pa nas je 72. brigada ob svojem prazniku nagradila z Maistrovo plaketo. V letošnjem maju pa smo dobili priznanje Kulturna šola 2013, za kar imajo velike zasluge prav dejavnosti projekta varovanja kulturne dediščine.

Najpomembnejše pa je, da učenci naše ob zaključku šolanja zagotovo veliko vedo o zgodovinskih dogodkih po 1. svetovni vojni in poznajo Rudolfa Maistra kot vojaka, pesnika in bibliofila.

Obisk Maistrove knjižnice.

Likovni natečaj: Portret Rudolfa Maistra.

Nagrajeni spisi literarnega natečaja *Osnovne šole borcev za severno mejo na temo domoljubje* (koordinatorica projekta: Danica Perger).

Vsaka domovina ima svoje nebo

Domoljubje si predstavljam kot ljubezen do svoje domovine; da čutiš in izkazuješ pripadnost neki državi oz. svojemu domu in domovini. Najbrž vsakomur nekaj pomeni njegova domovina. Tega se najbolj zavemo in smo veseli, ko se po kakšnih počitnicah vrnemo nazaj in vidimo vse stvari, ki nam nekaj pomenijo. Predstavljajo nam dom, vse spomine na čas, ki smo ga je tam preživeli, nekaterim varnost, vsem pa zagotovo lepe misli in ljubezen.

Ob besedi domoljub sem vedno najprej pomislila na ljudi, ki so za svojo domovino nekaj naredili. Nekaj pomembnega, kot so na primer tisti, ki so se za svoj dom borili v vojnah, ali pa nekdo, ki uporabi najlepše in najveličastnejše besede samo, da bi nekomu opisal, kaj čuti do svojega doma. Sedaj pa sem ugotovila, da domoljub ni vedno tisti, ki je naredil nekaj velikega, ampak vsak, ki do svoje domovine čuti ljubezen in spoštuje tiste, ki so zanj naredili.

Leta 1550 je Primož Trubar izdal prvo knjigo v slovenskem jeziku, kar je bil velik napredek za sloven-

ski jezik. Kmalu so še drugi sledili njegovemu zgledu in izšlo je še več slovenskih knjig. Nekaj stoletij pozneje je pesnik France Prešeren izdal kar nekaj domoljubnih pesmi, izmed katerih je najbolj znana pesem *Zdravljica*, v kateri nazdravlja slovenstvu, Slovincem in vsem, ki so dobrega srca ter ljubijo svojo domovino.

Tudi Simon Gregorčič je bil domoljub. V svoji pesmi *Soči* opeva reko Sočo in njeno lepoto, govori pa tudi o vojni, ki jo je slutil in tako ima pesem skoraj preroško vsebino.

Sledila je prva svetovna vojna in kmalu za njo še druga. Takrat se je veliko ljudi borilo za svojo domovino in dom. Čeprav je vojna huda stvar, sem vesela, da je Slovincem uspelo ohraniti kulturo in jezik. Rudolf Maister se je boril za Maribor in severni del Slovenije. Brez njega ne bi pisala tega spisa v slovenščini, ampak v nemščini, kar bi bila zelo velika škoda, saj je slovenščina lep jezik.

Do sedaj nisem veliko razmišljala o tem, koliko mi pomeni domovina, toda zdaj sem spoznala, da je vsako domotožje, ki ga imam na potovanjih; vsak ponos, ko Slovenija nekaj doseže, v bistvu dokaz, da mi dom oz. domovina vendarle nekaj pomeni in da jo imam rada ter sem ponosna, da sem Slovenka.

Danes veliko ljudi izkazuje ljubezen svoji domovini, vendar vsak drugače. Slovenci cenijo svojo kulturo, vendar se mladi ne zavedamo tako zelo, saj nam je ponavadi všeč kultura drugih držav oz. se nam zdi jezik in kultura drugih bolj zanimiva od domače. Kljub temu pa imajo radi svoj dom, samo da tega ne kažemo.

Vedno me je zanimalo, kako je mogoče, da se nekdo počuti tako domače nekje, kjer je meni vse tako tuje. In obratno; kako nekdo ne vidi lepote v tem, kar je meni tako ljubo.

Toda spoznala sem, da ima vsak rad svojo domovino in se mu zdi njegov dom najlepši, ostali kraji pa samo zanimivi. Kot pravi rek: »Povsod je lepo, a doma je najlepše.« In res je tako.

Eva Košar, 9. b

Vsak ima svojo domovino

»Vsak ima svojo domovino« - besede, ki opominjajo vse Slovence, naj bodo ponosni na svojo domovino ter na sebe, da so Slovenci. Beseda domoljubje že sama pove, da gre za ljubeč odnos do svoje dežele in rojstnega kraja, kjer se je posameznik rodil.

Velik domoljub je bil prav gotovo Rudolf Maister, ki je s svojimi borci, po katerih se imenuje tudi naša šola, boril za severno mejo. Preprečil je priključitev Štajerske k sosedni Avstriji. To je bilo zelo pogumno dejanje, pri tem pa je izkazal pripadnost svojemu narodu.

Domoljubja ne gradiš z opeko, ampak raste v srcu. Domoljubje se razvija skozi celo življenje, pomembno je, da se ga že mladi zavedamo in poslušamo slovenske pesmi, beremo slovenske knjige in gledamo slovenske filme.

V preteklosti smo dokazali, da smo trdoživ, uporen in delaven narod. Kljub kratki zgodovini smo danes enakopravni velikim državam, kot so Nemčija, Francija, Italija ... Vedno pa ni bilo tako, saj smo živeli pod prevlado tujih gospodarjev. Dolga leta nismo imeli svoje države in uradno priznanega jezika. Slovenščina je bila jezik kmetov.

Prvič zasledimo rabo slovenščine tisoč let nazaj, v Brižinskih spomenikih. Okoli leta 1550 izpod peresa Primoža Trubarja dobimo prvi dve slovenski knjigi; Abecednik in Katekizem. »Lube Slovenke, lubi Slovenci, « se je začel nagovor protestanta, ki se je zavzemal, da bi bila Biblija prevedena v materni jezik. Verjel je, da ima to ljubo ljudstvo dovolj moči in volje, sočutja do bližnjega, da lahko premaga vse skušnjave in preživi vse viharje. Jurij Dalmatin je prvi prevedel Biblijo v slovenščino. To je bil eden od mejnikov slovenskega jezika, saj je bilo v tistih časih zbirališče ljudi v cerkvah. Omeniti je treba tudi Vodnikovo slovnico, Prešernove Poezije ter eno najpomembnejših pesmi Zdravljico, katere sedma kitica je danes naša uradna himna. Vsi ti dosežki so bili pomembni za razvoj slovenskega jezika in smo Slovenci nanje zelo ponosni. Domovina je danost, ki jo treba negovati in spoštovati. Na svojo domovino sem zelo ponosen, tudi na svoj domači kraj ter družino in prijatelje.

Poleg kulturnih dosežkov nas že dolga leta povezuje tudi šport. Kljub delitvi na »zelene« iz Ljubljane, »bele« iz Kopra in »vijolične« iz Maribora stopimo skupaj ob nastopu slovenske nogometne reprezentance. Družno stiskamo pesti in kakšen zmagovit gol nagradimo z bučnim, slovenskim aplavzom.

Danes v času gospodarske krize, ljudje pozabljajo na domovino in odhajajo iz države v upanju na boljše življenjske pogoje izven meja domovine. Množična raba angleškega jezika in globalizacija tudi vplivata na pozabo pomembnosti slovenskega jezika.

Čeprav pozabljamo danes na našo deželo, moramo biti ponosni, da pripadamo eni državi, ki nam je omogočila, da postanemo odgovorni Slovenci. Ponosni moramo biti na svojo kulturo, gospodarstvo, kmetijstvo, predvsem pa svoj jezik, ki nas ločuje od drugih držav. Zavedati se moramo, da smo Slovenci in da imamo najlepšo deželo, saj je dom našega naroda. Poskrbeti moramo, da bomo ljubili in spoštovali svojo domovino ter se žrtvovali za njo, kot so to počeli naši predniki, in jo še boljše prepustili našim dedičem.

Jan Rajh, 9. b

Jezík je pomemben znak in dokaz narodovega obstoja

V oktobru 2012 smo za učence vseh osnovnih šol Zasavja razpisali 2. nagradni natečaj z naslovom "Jezik je pomemben znak in dokaz narodovega obstoja". Namen natečaja je, da učenci s svojimi literarnimi prispevki in razmišljanji spregovorijo o pomenu maternega jezika, o spoštovanju in razumevanju narodne identitete, kako so ponosni na slovenski jezik, ali ga želijo ohranjati, kot so ga ohranili naši predniki, kakšna je jezikovna zavest v šoli, med vrstniki,

doma. V društvu se zavedamo, da je sicer dobro poznati prevladujoč jezik v svetu, vendar pa zaradi tega jezik materinščine ne bi smel biti zapostavljen. Vedno bolj zamira tudi slovenska domoljubna pesem. Nekateri poznani muzikologi opozarjajo, da v vsem času od naše osamosvojitve ni bila napisana niti ena slovenska domoljubna pesem. Razpisa so se udeležili učenci druge in tretje triade (od 4. do 9. razreda). Imenovana strokovna komisija je izmed vseh 15 prispelih spisov izbrala po 3 najboljša dela za vsako triado.

Izbor je naslednji:

2.triada:

- Sara Bokal, OŠ Ivana Cankarja Trbovlje
- Saša Sajovic, OŠ Toneta Okrogarja Zagorje
- Nika Cirar, OŠ Toneta Okrogarja Zagorje

3.triada:

- Žana Lukač, OŠ Toneta Okrogarja Zagorje
- Anita Končar, OŠ Toneta Okrogarja Zagorje
- Anja Pavčnik, OŠ narodnega heroja Rajka Hrastnik

Odkritje spomenika Maistru na Polenšaku

Zlatka Zelenik, članica SDGM

Polenšak je gričevnata vas v Občini Dornava. Imamo malo stavb. Vsaka od njih pa nosi sporočilo našega kraja in življenja. Imamo znano romarsko cerkev z novimi orglami. Ob njej stoji gostilna Šegula z dolgo tradicijo. Malo naprej je mlad turistični dom, ki je zakladnica naše preteklosti. Na vrhu griča je stara šola, ki je kar preveč mogočna za nas. Čez cesto majhna trgovinica z bifejem, kjer se ustavi veliko ljudi in pokramlja o letini in politiki. Na sredini je seveda igrišče, kjer se zbira mladež. Ta krog zaključuje gasilski dom. To je Polenšak.

In tu je še lipa. Lipa, ki je povezana z nastankom Polenšaka, z njegovim imenom in je pravzaprav začetek neke zgodbe. In v senci mogočnega drevesa smo v nedeljo, 2.6.2013, pripravili slovesnost ob odkritju spomenika generalu Rudolfu Maistru.

Slovenjgoriško društvo generala Maistra je mlado društvo, staro komaj pet let. Predsednik je g. Jože

Hojnik. Društvo šteje 104 člane. Zastavili smo si visok cilj, da postavimo spominsko obeležje v spomin Maistru in njegovim vojakom. Domačini smo iskali primerno lokacijo za postavitev, vendar nam je vsak košček zemlje bil ljub in primeren. Zato smo za nasvet prosili zgodovinarje muzeja Slovenske vojske in

ga. Jelko Šertel. Kot smo pričakovali, so določili najprimernejši prostor za postavitev spomenika ob lipi, blizu cerkve. Prostor je last cerkve in brez težav so dali soglasje za postavitev kipca in klopi na zelenici. Veliko posluha je bilo tudi v Občini Dornava in župan Rajko Janžekovič se je osebno angažiral pri organizaciji

Častni govornik predsednik ZDGM mag. Milan Lovrenčič

Foto: Janko Šertel

Spomenik generalu Maistru in praporščaki

Slovensko zastavo so sneli Jože Hojnik, Rajko Janžekovič in mag. Milan Lovrenčič

Odkritje spomenika generalu Maistru

Predsednik ZDGM, mag. Milan Lovrenčič je ob tej priložnosti podelil priznanje ZDGM Jožetu Hojniku za vodenje Slovenskoroškega društva general Maister Polenšak, posebno listino – zahvalo Źupniškemu uradu Polenšak za odobritev prostora za postavitev kipca generala Maistra ter občini Dornava za sodelovanje pri postavitvi kipca generala Maistra na Polenšaku.

postavitve, prav tako je poskrbel za finančno podporo. Veliko članov društva in domačinov je pristopilo k prostovoljnemu delu in s skupnimi močmi smo uspeli.

V nedeljo, 2.6.2013, smo se v dopoldanskih urah zbrali domačini, predsednik ZDGM mag. Milan Lovrenčič s sodelavci, predstavniki drugih društev, župan Občine Dornava, predstavniki Slovenske vojske, občinski svetniki, ravnatelj OŠ in člani ostalih društev Polenšaka. Praporščaki so s prapori dodali prireditvi še posebno svečano noto.

Predsednik SDGM Jože Hojnik je v svojem nagovoru pozdravil navzoče in se zahvalil za pomoč pri izvedbi projekta. Źupan Občine Dornava, Rajko Janžekovič, je poudaril pomen domoljubja za vsakega človeka in za širšo skupnost. Čeprav tujina

mnogim reže kruh, naj ne pozabijo, kje so njihove korenine. Domača hiša je samo ena. Maistrovo življenje, njegove ideje, akcije in cilje je predstavil predsednik ZDGM mag. Milan Lovrenčič. Ob tem je izročil tudi zahvale, in sicer predstavniku cerkve, Občini Dornava in SDGM. Kratek življenjepis Rudolfa Maistra je predstavila Martina Horvat, članica domačega društva. Sledil je kratek kulturni program, kjer je bil predstavljen Maister kot pesnik. Ganljivo je bilo pismo iz leta 1918, ki ga je spisal mlad fant, ko je šel služiti v Ameriko za ljubi kruhek.

»Trpim veliko, da kaj zasluŹim. Tako smo kakor Źivina. Da bi le bil še enkrat doma!«

» O, moj sin! Doma je pustil Ameriko in jo šel iskat drugam. In sedaj je kakor Źivina!,« je bil ganjen oče med

branjem pisma.

Seveda ni manjkal glas harmonike. Tudi polenška lipa je pozdravila novega soseda Maistra. Sledilo je odkritje spomenika. Slovensko zastavo so sneli Jože Hojnik, Rajko Janžekovič in mag. Milan Lovrenčič. Program so zaključili pevci mešanega pevskega zbora Magnificat z domoljubno pesmijo Slovenska deŹela.

Nihče izmed nas si ne Źeli časov, ko so na našem ozemlju umirali nedolŹni ljudje. Preveč je bilo Źe krutosti, preveč gorja. Ljudje še vedno vemo, kaj je bolečina. Naj nam bo zgodovina v opomin. Nekdo je nekoč padel za svobodo. Cenimo jo!

Spomenik Rudolfa Maistra na Polenšaku bo s svojo prisotnostjo opominjal ljudi, da je treba ravnati po svoji glavi, na lastno pest in na lastno odgovornost.

General Rudolf Maister – mladí in domoljubje

članek je nastal 9. oktobra 2010 ob 25-letnici Maistrovív príredítev na Zavrhu

Doc. dr. Dragan Potočnik

Domoljubje tvorita dve lepi besedi:

Glagol vseh glagolov ljubiti in zavedni samostalnik stalnosti, dom. Odnos med njima je zavezujoč za obe strani, tako za dom, ki mora sprejemati ali zavračati ljubezen, kot za ljubezen, ki plemeniti ali pustoši dom. Kakšen je ta odnos, je odvisno od kakovosti tega stanja in naših odnosov do domovine in do države.

Domoljubja ni mogoče kupiti, zaukazati ali prepovedati. Zaradi tega ga je treba razumeti kot prav posebno čustvo, zato je pridobilo poseben položaj v hierarhiji vrednot. Ljubiti dom in domovino v širšem kontekstu je in bo vedno žlahtno dejanje, saj pomaga in zagotavlja preživetje nacije.

Domoljubje pomeni pozitivno čustveno razmerje do domovine in ljudi, ki ji pripadajo, ter je kot takšno naklonjeno tudi pripadnikom drugih narodov, kultur in ras. Za razliko od nacionalizma, ki se lahko kaže v različnih oblikah, od pozitivnih do popolnoma nesprejemljivih (nacionalni šovinizem, ekstremna ksenofobija).

Domoljubje smo Slovenci znali velikokrat v naši preteklosti jasno pokazati. Prav domoljubje je omogočalo preživetje naroda v skrajnih obdobjih nacionalne zgodovine.

Domoljubja pa je toliko manj, kolikor slabše se ljudje počutijo v svojem okolju. Bodisi da je to povezano z gospodarsko, družbeno ali politično krizo. Po drugi strani pa večja ko je eksistencialna ogroženost naroda, večje je domoljubje, kar se je pokazalo še posebej v času tuje okupacije ali po zasedbi Primorske.

Uspehi športnikov so prav tako tisto, kar povečuje domoljubje. Ponos na domovino, na to, da sem Slovenec.

Žal pa lahko vedno znova ugotavljamo, da je tega v vsakdanjem življenju vse manj. Za izgubo domoljubja je v veliki meri kriva miselnost, da je domoljubje stvar preteklosti, da sodi kvečjemu v 19. stoletje. Današnji človek je racionalen, je kozmopolitsko usmerjen. Svetovljanstvo naj bi bilo izrazito v nasprotju z domoljubjem in ga istovetijo z nacionalizmom.

Jasno je, da je nemogoče ohranjati domoljubje na tako visoki izrazni ravni, vendar smo lahko zaskrbljeni zaradi raziskav, ki opozarjajo, da je vrednota domoljubje na dnu med vrednotami mladih. Dejstvo je, da smo v dvaindvajsetih letih naše države premalo storili za zavedanje o lastni državnosti.

Pomemben del vzgajanja mladih v duhu domoljubja poteka v šoli, zato je treba več pozornosti nameniti prav osnovno in srednješolskemu izobraževalnemu sistemu ter opozoriti na morebitne pomanjkljivosti.

Začeti pa je potrebno pri učiteljih. Samo tisti učitelji, ki imajo radi otroke, imajo radi narod in imajo radi domoljubje. Le tak učitelj bo npr. iz sloven-

ske književnosti ali iz poglavij narodove zgodovine naredil čudež med svojimi učenci. Jih navdušil, da bodo ob tem začutili lastne korenine.

Žal pa je stanje v naših šolah precej drugačno. Toda tudi če spremenimo učne načrte, naredimo nacionalni program, pa so velikokrat učitelji tisti, ki poudarjajo le razumsko plat dojemanja domovine, učenci pa bi morali dojemati domovino tudi čustveno, recimo takšno, kakršno nam prikazuje Cankar.

Ne le, da se mnogi učitelji ne zavedajo svojega poslanstva, mnogi med njimi ne ločijo knežjega kamna od vojvodskega prestola, da hodijo v Gardaland, za Oglej pa ne vedo, da ne poznajo vloge Trsta, da so prepričani, da so koroški Slovenci potomci slovenskih emigrantov po II. svetovni vojni, so zastrašujoča dejstva.

Domoljubje bi morali vzbujati posredno, ne na silo. Prek stvari, na katere smo upravičeno ponosni v naši zgodovini, predvsem na podlagi dejstva, da smo obstali kot lastna kultura, da smo danes tukaj Slovenci. Lahko smo ponosni na marsikaj. To je navsezadnje čudež, da smo obstali v tem trikotniku med romanskim, germanskim in južnoslovanskim življenjem.

Slovenska narodna zavest se je skozi zgodovino oblikovala iz pripadnosti jeziku in kulturi, zato se je potrebno še toliko bolj zavedati, da domoljubne vsebine niso le stvar predmeta državlanske in domovinske vzgoje in etike, ampak bi se morale te vsebine obravnavati tudi pri drugih predmetih, tako npr. pri zgodovini, slovenskem jeziku, geografiji, sociologiji, glasbi in umetnosti na sploh. Vsebine državlanske in domovinske vzgoje bi se torej morale obravnavati interdisciplinarno.

Poglejte npr. predmet slovenski jezik, ki je sicer med učenci in dijaki precej nepriljubljen. Poglejte ta naš čudoviti jezik, rečeš v dvojini, midva se ljubiva, ne rečeš v množini mi se ljubimo. Kdo ima še to?

In zaradi besede in po besedi smo obstali in stojimo. V tem je čar. To so temelji državnosti. Mladi morajo dojeti lepoto in bogastvo slovenskega jezika in pomen ohranitve jezika v Evropski skupnosti.

Isto velja pri zgodovini.

Večji poudarek ključnih momentov in osebnosti iz slovenske zgodovine bi gotovo pomagal k boljšemu poznavanju lastne preteklosti in s tem lastne kulture. Le tako bomo tudi bolj odprti do drugih kultur. Sploh zavest

o nacionalni identiteti predstavlja tudi osnovo širši evropski identiteti, kjer je za globlje razumevanje pripadnosti enotnemu evropskemu kulturnemu prostoru še kako potrebno zavedanje lastnega naroda.

Če naj bi danes šola mlade ljudi pripravila na to, da se bodo globlje zavedali svojih korenin, kakšno poučevanje zgodovine potrebujemo?

Pri pouku zgodovine bi morali več storiti za ohranjanje kulturne dediščine naših prednikov. Sodobni učni načrti bi morali več prostora nameniti običajem, šegam, praznikom, ki predstavljajo kulturno in duhovno izročilo naroda, hkrati pa izražajo duhovno stanje in razvoj človeka v preteklosti in danes. Še »živi« obredi in običaji

pomagajo približati narodovo kulturo in tradicijo, hkrati pa pripomorejo k temu, da je pouk zgodovine zanimiv in življenjski. Tudi to je način, da se bo narod bolj zavedal bogastva svojega sporočila, kar je še posebej pomembno v času globalizacije. Zavedanje lastnih korenin skupaj z razvojem samostojnega mišljenja je temelj za kreativno sodelovanje v družbi prihodnosti. Hkrati pa bi pouk zgodovine tudi poskrbel za ohranitev bogate tradicije naroda, saj se v poplavi potrošništva vse bolj izgublja vsebina in izvor praznikov oz. obredov. Vse prevečkrat pozabljamo, da je današnje duhovno stanje slovenskega naroda rezultat slovanskega izročila, krščanskega verovanja in tudi antičnega sporočila.

Jezik je pomemben znak in dokaz narodovega obstoja

Moja rodna domovina je Slovenija. To je majhna dežela, ki leži v osrčju Evrope. Na zemljevidu ima obliko kokoške. Meji na štiri države – Avstrijo, Madžarsko, Italijo in Hrvaško. Razteza se od gorskega sveta Julijskih Alp do Pohorja, Panonske nižine in na drugem koncu do morja. Prav zaradi raznolikosti omogoča veliko možnosti preživetja, kar bi morali izkoristiti. Naše bogastvo je tudi jezik. Slovenščina je dokaz, da na tem območju živimo Slovenci. Materni jezik dokazuje, kateremu narodu pripadaš.

V moji domovini živi okrog dva milijona Slovencev. V svoje okrilje smo sprejeli tudi narodnostne manjšine, svoj dom pa so tu našli tudi številni priseljenci, ki so prišli iskat boljši zaslužek ali pa so zapustili svoj dom zaradi vojne. Slovenci veljamo za pošten, delaven in marljiv narod, ki se je v svojem zgodovinskem razvoju boril za domovino. S ponosom ugotavljam, da smo si izborili

tudi svoj lasten, materni jezik – slovenščino. Prav zaradi želje in ljubezni do domovine, maternega jezika, sočloveka, samostojnosti ter želje po lastnem razvoju smo leta 1991 razglasili samostojno državo Slovenijo.

Ponosna in srečna sem, da sem Slovenka. Materni jezik mi pomeni več kot tuji jeziki, brez katerih danes ne bi mogli živeti. Vsak mora materni jezik spoštovati. Znaš ga najbolje od vseh drugih jezikov, ki se jih учиš in ga težko pozabiš. Meni pomeni veliko. Nekateri imajo včasih raje tuje jezike, a odnos do maternega jezika bi moral biti najboljši. Ljudje razmišljajo o svoji domovini in maternem jeziku predvsem takrat, ko ju morajo zapustiti, se preseliti v tujino in se naučiti tujega jezika. Če bi nam vzeli pravico do maternega jezika, bi nam vzeli tudi pravico do obstoja, pravico biti Slovenec. Ponosna sem tudi na vse Slovence, ki so nam izborili svobodo in kasneje samostojno drža-

vo. Z veseljem bom ohranjala slovenščino, svoj materni jezik. Borila se bom za samospoštovanje in ljubezen do sočloveka. Svoje znanje in ponos bom prenašala na kasnejše, mlajše rodove. Slovenija ima v primerjavi z mnogimi drugimi državami majhno število prebivalcev, vendar so se zaradi vztrajnosti, borbenosti, samospoštovanja ter ljubezni do sočloveka oblikovale trdne vezi med ljudmi, ki nudijo medsebojno pomoč. Prav zaradi teh kvalitativnih Slovencev je moja domovina trdna in nezlomljiva.

Rada imam svojo domovino, zato se s poti vedno znova rada vračam nazaj domov, kajti takšnih lepot ni najti nikjer na svetu. Moja domovina je ena in edina – Slovenija, moja dežela.

Saša Sajovic, 6. b
OŠ Toneta Okrogarja
Zagorje ob Savi

V učnih načrtih bi moralo biti tudi več poudarka na ključnih dogodkih slovenske zgodovine. V nacionalni zgodovini je namreč mnogo primerov, ki bi pomagali graditi bolj samozavestno nacionalno identiteto. Veliko je primerov značajnih in odločnih posameznikov za narodovo stvar, za znanstveno resnico in kulturni napredek.

Z vidika domoljubnih tem pozabljamo na nacionalno prebujanje v drugi polovici 19. stoletja, kjer je še vedno premalo poudarka na delovanju posameznikov, ki so pripomogli k temu, da se je v odločilnih trenutkih oblikovala slovenska narodna zavest. Večjo pozornost zaslužijo Rudolf Maister in borci za severno mejo, tu je pomen narodnoosvobodilnega boja, osamosvojitve Slovenije itd. Več prostora bi morali nameniti tudi krajevni zgodovini, iz katere bi lahko pogosto bolj učinkovito razložili določene pojave. Več bi morali storiti za ohranjanje kulturne dediščine naših prednikov.

Zakaj večja pozornost našemu prve-
mu generalu?

Bil sem pri uri zgodovine v 9. razredu na eni od mariborskih osnovnih šol, kjer otroci na sliki niso prepoznali Maistra. O njem so vedeli le to, da se v Mariboru po njem imenuje ulica.

Velja opozoriti na dejstva:

Čeprav smo bili Slovenci pri razpadanju Avstro-Ogrske odvisni pretežno od mednarodnih dejavnikov, so domoljubna dejanja Rudolfa Maistra in njegovih borcev odločilno prispevala k oblikovanju slovenskega narodnega ozemlja.

Maister je bil prvi general v zgodovini našega naroda. Odlikoval se je po preudarnosti in pogumu. Imel je izjemen občutek za pravilne odločitve v usodnih trenutkih. Ko govorimo o generalu Maistru, govorimo o slovenskem častniku, razumniku in umetniku. Razumeti ga je mogoče na podlagi različnih človeških vrlin: vojaške drznosti, neustrašnosti, globoke na-

rodne zavesti, samozavesti enkratnega dejanja, ki postavi vse na kocko ali bo uspelo slovenskemu narodu ali bo propadel, njegovi odločilni načrti za prihodnost Slovenije ga kažejo kot enega največjih mož v narodovi zgodovini. Kar pa ima po mojem mnenju še posebno vrednost, je to, da je v sebi združeval tudi čisto subtilni svet pesnika in slikarja. Prav s tem je kazal na to, kar v današnjem času pozabljamo, da oplemenitimo um s srčnostjo. Vsega tega je danes premalo.

Pomemben del socializacije mladih pa poteka tudi v družini in v okolju, v katerem živijo. *Prav zaradi tega so posebna pomena srečanja, kot je današnje. Le tako se krepi sporočilnost zgodovinskega spomina delovanja generala Maistra in borcev za severno mejo.

Naj zaključim z mislijo:

Če hočeš biti Evropejec moraš biti najprej Slovenec. Če torej izgubiš svojo nacionalnost izgubiš tudi svojo evropskost.

8. Maistrov pohod v Kamniku

Nadaljevanje Maistrovega izročila

Franc Svetelj

Osmega Maistrovega pohoda, ki ga vsako leto ob občinskem prazniku Kamnika pripravi Društvo general Maister Kamnik, se je v soboto, 13. aprila 2013, kljub kisle-
mu aprilskemu vremenu udeležilo okrog 80 pohodnikov. Med njimi je bilo 32 osnovnošolcev višjih razredov iz zasavskih osnovnih šol, ki jih je poleg učiteljic spremljal tudi Emil Štern, predsednik društva general Maister za Zasavje. Pohoda se je udeležilo tudi 15 mladih članov planskega krožka OŠ Marije Vere z Duplice. Nasploh so med letošnjimi udeleženci pohoda prevladovali mladi, ki se tudi tako vključujejo v prenašanje Maistrovega domoljubnega izročila na mlade rodove.

Pred spomenikom Rudolfa Maistra na Trgu talcev je zbrane najprej pozdravil Ivan Sekačnik, predsednik DGM Kamnik, ki je dejal, da smo Kamničani ponosni na svojega velikega rojaka. Zato smo mu tudi leta 1970 prvi v Sloveniji postavili spomenik. Z veseljem pa pričakujemo jesen, ko bo v Maistrovi rojstni hiši na Šutni zaživela spominska soba. Ob tej priliki bo konec novembra v Kamniku tudi vseslovenska proslava ob dnevu Rudolfa Maistra. Poudaril je prizadevanja župana Marjana Šarca, občinskega sveta, občinske uprave ter Medobčinskega muzeja za ureditev spominske sobe.

S tradicionalnim pohodom želimo simbolično obeležiti poti Maistro-

vih borcev, ki so v dneh obrambe slovenske meje prepešali dolge kilometre, da sta Maribor s širšo Spodnjo Štajersko in del Koroške ostala slovenska, je zaključil svoj nagovor predsednik Sekavčnik.

Nato je spregovoril župan Marjan Šarec, ki je je med drugim dejal, da je bil prispevek Rudolfa Maistra Slovenji velik in nepozaben. Maister je imel pogum za uresničitev svojih ciljev in izjemen čut za narodno identiteto. Nepozabno zgodovinsko preteklost je treba negovati in jo prenašati na naše zanamce, je dejal župan in vsem zaželel prijeten pohod z željo, da se prihodnje leto spet srečamo v takem številu.

Potem ko je Jože Arko, vodja pohoda, zbranim orisal traso pohoda na Veliko špico nad Kamnikom, so pohodniki krenili skozi stari Kamnik in se ustavili pred Maistrovo rojstno hišo na Šutni, kjer so z minuto molka počastili njegov spomin. Pohod je nato krenil proti Novemu trgu, mimo Gimnazije in srednje šole Rudolfa Maistra in naprej po cesti proti Palovčam. Ker je vso pot rahlo deževalo in so bile steze proti vrhu Špice razmočene in blatne, so se pohodniki napotili proti planinski koči na Starem gradu in po krajšem postanku krenili po stezah v dolino. Mimogrede so se ustavili pri znamenitih mlinčkih, ki so se tokrat zaradi padavin še posebej veselo vrteli.

Po vrnitvi, celoten pohod je trajal dve uri, od pol devetih do pol enajstih, je udeležence čakala malica na izhodiščni točki v Maistrovem baru na Trgu talcev.

Ker se je v tem času vreme že razvedrilo, so se pohodniki vsaj na koncu v sončnem dopoldnevu lahko še pomenkovali o doživetjih na pohodu in se dogovorili, da se prihodnje leto spet srečajo...

Pred Maistrovo rojstno hišo na Šutni

Udeleženci pred Maistrovim spomenikom

Foto: Janko Šertel

Jezik je pomemben znak in dokaz narodovega obstoja

Moja rodna domovina je Slovenija. Zamenjala je ne bi za nobeno drugo državo, tako kot je verjetno ne bi večina ljudi.

Res je, da nas kdaj vleče kam drugam – v Barcelono, London – toda zagotovo se vsak najraje vrne v svojo rodno domovino, pa naj bo to Slovenija, Španija, Velika Britanija... Včasih pa se pot zaradi različnih vzrokov konča v tujini – možnost zaposlitve, poroka, včasih vojna. Tudi v Sloveniji je veliko ljudi, ki jim Slovenija ni rodna domovina. Prišli so

iz Bosne, Albanije pa tudi iz drugih držav. Še vedno prihajajo in jim ni vedno prijetno. Naučiti se morajo razumeti in vsaj kolikor toliko govoriti slovenski jezik. Maternega govorijo le med seboj, pogrešajo domovino... Podobno se lahko zgodi tudi nekemu, ki odide v svet iz naše domovine. Kljub temu, da so razmere težke, je vendarle domovina tista, ki mu lahko da največ za sedanjost in prihodnost. V njej se izobražujem v maternem jeziku, ki ga razumem, tu imam dom in ljudi, ki me razumejo in me imajo radi tako kot jaz

njih. Ponosna sem na svoj jezik, s katerim se uvrščam v svoj narod. Zavedam se, da ga moramo spoštovati in varovati. Z njim bodo Slovenci ostali v prihodnosti.

Svojo rodno domovino Slovenijo bom imela vedno rada in upam, da bom v njej živela še čez petdeset let in prenašala narodno zavest in slovenski jezik naslednjim rodovom.

**Nika Cirar, 6. a
OŠ Toneta Okrogarja
Zagorje ob Savi**

Priznanja za uspešno delo

Letna skupščina Društva general Maister Kamnik

Franc Svetelj

Letno skupščino kamniškega Društva general Maister, ki je potekala 14. marca 2013 v okviru programa prireditev ob občinskem prazniku v veliki sejni dvorani Občine Kamnik, je zaznamovala velika udeležba članov in vključitev več novih članov v društvo.

Skupščine sta se udeležila tudi župan Marjan Šarec in podžupanja Julijana Bizjak Mlakar ter predstavnika veteranskih organizacij, Matevž Košir (OO ZB za vrednote NOB) in Matjaž Ravnika (Policijsko veteransko društvo Sever). Med gosti pa je bil tudi Emil Štern, predsednik Društva general Maister za Zasavje.

Ob začetku skupščine, ki jo je vodila Marjeta Humar, so udeleženci, tokrat prvič, družno zapeli himno Zveze društev general Maister Ipavčevo Slovenec sem, nato pa so z minuto molka počastili spomin 30. novembra lani preminulega častnega člana dr. Nika Sadnikarja.

Predsednik DGM Ivana Sekavčnik je nato v svojem poročilu podrobno orisal delo društva v preteklem letu. Pri tem je posebej poudaril aktivnost članov društva ob občinskem prazniku, prizadevanja za ureditev Maistrove spominske sobe, Maistrov pohod, ki so se ga udeležili tudi učenci osnovnih šol iz Zagorja, sprejem in predstavitev Maistrovega Kamnika učencem slovenskih staršev, ki živijo v BiH, izlet

članov v Zavrh pri Lenartu in ogled ptujskega muzeja, sodelovanje na slovesnosti ob dnevu Rudolfa Maistra, na kateri je spominsko priznanje R. Maistra prejel tudi član društva Franc Svetelj, sodelovanje na taboru in državni proslavi v Žalcu itd.

Predsednik Sekavčnik se je zahvalil vsem aktivnim članom za njihovo

delo v društvu, še posebej pa se je zahvalil županu in občinskemu vodstvu za uspešno prizadevanje za ureditev Maistrove spominske sobe v njegovi rojstni hiši, ki naj bi jo odprli ob letošnjem dnevu Rudolfa Maistra, novembra 2013.

Po poročilu blagajnika Marjana Gladka, ki je povedal, da je društvo lani za svoje delovanje porabilo 2.739 eur in da je ob koncu leta razpolagalo še s 1.020 eur sredstev ter poročilu nadzornega odbora, ki ga je podal predsednik NO Franc Svetelj, so udeleženci izrazili priznanje za uspešno delo upravnemu odboru in se zavzeli za to, da bi bila letos ob odprtju spominske sobe Rudolfa Maistra tabor društev Rudolfa Maistra in Franja Malgaja ter državna proslava v Kamniku.

Udeleženci so nato soglasno potrdili program dela društva za leto 2013 in finančni načrt, ki predvideva za okrog 2.500 eur prihodkov in odhodkov.

Župan Marjan Šarec je izrazil priznanje društvu za uspešno delo in složno delovanje članov, ne glede na njihovo pripadnost različnim političnim opcijam. Pri tem je poudaril pomembno vlogo društva pri domoljubnem osveščanju ljudi, še posebej mladine, in dodal, da nekateri še vedno nočejo razumeti, da je treba tudi za ta namen dati kak euro. Z odprtjem Maistrove spominske sobe bo Kamnik postal še bolj Maistrovo mesto. Priznanje delu društva je izrazila tudi podžupanja Julijana Bizjak Mlakar, ki verjame, da bo društvo s svojo domoljubno aktivnostjo uspešno najti pot tudi do učencev v osnovnih šolah.

V imenu ZDGM je skupščino pozdravil tajnik Zveze Rudolf Pfajfar in poudaril dobro sodelovanje občine Kamnik, še posebej ob podeljevanju tradicionalnih spominskih priznanj Rudolfa Maistra. Povedal je, da bodo letos v Sloveniji ustanovljena tri nova društva in dodal, da bo letošnja dr-

Skupščina DGM Kamnik

Foto: Franc Svetelj

Razpis za podelitev spominskih priznanj generala Rudolfa Maistra

Skladno z Dogovorom o podeljevanju spominskega priznanja generala Rudolfa Maistra (skupaj z Občino Kamnik) zbiramo možne predloge za priznanje zaslužnim posameznikom in pravnim osebam. Predloge z razlago pošljite najkasneje do **15. septembra 2013 na tajništvo Zveze društev general Maister, Trubarjeva 3, 1000 Ljubljana**. Odbor bo izmed prispelih predlogov izbral največ tri prejemnike spominskega priznanja.

»Priznanje se lahko podeli osebam, ki so s svojim delom na področju domoljubne vzgoje in izobraževanja, znanosti, kulture, obrambnih dejavnosti ali na drugih področjih javnega delovanja povezanega z nastankom slovenske države, vidno pripomogle pri ohranjanju spomina na generala Rudolfa Maistra in njegove sporočilnosti. Spominsko priznanje se podeli tudi osebam, ki so s svojim delom pomembno prispevale k utrjevanju domoljubja in domovinske pripadnosti«

Marjan Šarec, župan mesta Kamnik

žavna proslava ob dnevu Rudolfa Maistra v Kamniku. Tudi on je poudaril pomembnost domoljubne vzgoje mladih v sodelovanju z DGM.

Emil Štern je dejal, da je namen njegove udeležbe na skupščini dvojen: da izrazi zahvalo DGM Kamnik za lanski lep sprejem osnovnošolcev iz Zasavja in da povabi člane DGM Kamnik na obisk v Zasavje, kjer bi se seznanili z rezultati delovanja zasavskega DGM na šolah. Letos so v svojem delovanju dali poudarek tematiki slovenskega jezika.

Za udeležbo na letni skupščini ZDGM, ki bo 23. marca 2013 v Šentilju, je skupščina določila Ivana Sekavčnika, Nika Pinteriča, Franca Svetelja in Filipa Železnika.

Na koncu je mag. Zora Torkar, direktorica Medobčinskega muzeja Kamnik, s slikovnim gradivom predstavila svoj scenarij muzejsko pedagoške razstave, ki nastaja hkrati z urejanjem Maistrove spominske sobe. Pri tem je ponovno pozvala vse člane DGM, naj po svojih močeh sodelujejo pri zbiranju spominskega gradiva za to stalno razstavo v Maistrovi rojstni hiši.

Jezik je pomemben znak in dokaz narodovega obstoja

Slovenskega jezika ne pozna veliko ljudi, ker je težak. Slovenija je majhna država, zato ni ravno obiskana. Slovenski jezik je pomemben, da sploh lahko govorimo med seboj. Prav zato se v šoli učimo o njem. Spoznavamo tudi popačenke in domače besede, ki največkrat prihajajo iz nemščine. V šoli se trudimo govoriti knjižno, da bi tudi naslednje generacije govorile knjižno slovensko. Ljudje se premalo trudimo ohraniti naš jezik.

Ker je slovenski jezik naš materni jezik, ga mora vsak državljan

Slovenije ohranjati. To lahko stori tako, da doma uporablja knjižni jezik. Mora pa ga uporabljati tudi v javnosti.

Ljudje v različnih predelih Slovenije govorijo narečja. Tudi to je del našega jezika.

Dobro je, da vsak mlad Slovenec prebere čim več knjig, saj se ob branju učimo slovenskega jezika. Slovenci moramo biti ponosni na svoj jezik, saj smo edina država, v kateri se govori slovensko. Pazimo nanj in ga ohranjajmo takega, kot so ga naši predniki za nas. Potru-

dimo se, da bomo dolgo ohranjali ta lepi jezik, da bo morda postal najlepši na svetu. Potrudimo se in ga ohranimo.

**Sara Bokal, 6. a
OŠ Ivan Cankar
Trbovlje**

V naslednji številki revije Maistrov glas bomo objavili drugi del nagrajenec natečaja "Jezik je pomemben znak in dokaz narodovega obstoja".

Po poteh soške fronte

Aleks Štakul

Bila je sobota, polna pričakovanj. Zbirali smo se, bilo nas je 50, že v zgodnjem jutru. Bo vreme vzdržalo, je ves čas vožnje z udobnim avtobusom viselo v zraku vprašanje, ko smo se spuščali z Razdrtega v pomladno prebujeno Vipavsko dolino. Sonce je sramežljivo poškililo čez Trnovsko planoto in kmalu so se iz temnih svinčenih oblakov vsule težke deževne kaplje, ki so se gostile v pravi naliv. Toda ne za dolgo. Takoj za slikovitim kanalskim mostom so se odstirale vedute soške doline s snežno odetimi vršaci visokega alpskega pogorja. Bližal se je Kobarid, ki nas je pričakal v najlepši podobi. V Kobarškem muzeju prijazen sprejem vodičev, ki nam v dobri uri in pol ob številnih eksponatih na nazoren način razložijo največjo morijo v prvi svetovni vojni, ki je terjala 300 tisoč žrtev. »Po poteh soške fronte« je cilj našega strokovnega izleta. Bitka pri Kobaridu je bila eden največjih spopadov v gorati pokrajini in najuspešnejša prebojna operacija v prvi svetovni vojni. Ni moč dojeti celotne razsežnosti tega nečlo-

veškega trpljenja mladih fantov, ne glede na to, na kateri strani je kdo bil, v vročini in hudem mrazu, pomanjkanju vode in hrane, v goli skali brez varnega zavetja. Za koga in zakaj so morali umreti? Slovenci so se v različnih pehotnih polkih, lovskih bataljonih in topniških enotah bojevali na številnih odsekih skoraj sto kilometrov dolge soške fronte. V letih 1915 in 1917 je bilo kar 12 ofenziv.

Pot nadaljujemo ob bistri modro zeleni Soči do Solkana, kjer se nam pridruži strokovni vodja dr. Vasja Klavara, pisec in avtor štirih zajetnih knjig o soški fronti. Prijetno je slediti njegovi zgoščeni pripovedi. Pozna vsak kamen, vsako spominsko obeležje in kraje, ki spominjajo na dolgo pot Primorske do svobode in težko izborjene, lepe slovenske besede. Zdaj smo že na italijanski strani v krajih, ki so vedno bili in so še danes poseljeni s slovenskim življem. Kraško ozemlje med Sredipoljem (Redipuglia) in Debelo grižo (Monte San Michele) je bilo eno od glavnih prizorišč soške fronte. Na tem območju, prepredenem s

strelskimi in povezovalnimi jarki, kavernami in rovi so številne kostnice, spomeniki in muzeji na prostem, nagrobni kamni in opuščena pokopališča. Ogledamo si veličastno in mogočno kostnico italijanskih vojakov v Sredipolju, kjer je pokopanih več kot 100 tisoč italijanskih vojakov 3. armade, ki so v prvi svetovni vojni padli na kraškem bojišču soške fronte. Kostnica je velikansko stopnišče. Država Italija mnogo bolje skrbi za obeležbo zgodovinskih dogodkov kot naša in že danes se pripravljajo na obsežno spominsko slovesnost ob 100-ti obletnici začetka prve svetovne vojne in soške fronte.

Nadaljujemo z vožnjo ob kraški Doberdovski planoti, kjer je bila ena izmed najhujših bitk v 2. ofenzivi, severno od Tržiča (Monfalcone), zlasti v okolici Griže in Debele Griže na območju od reke Vipave na severu do Devina na jugu. V dvanajstih dneh neprestanih bojov proti deset- in dvajsetkrat močnejšemu sovražniku, ki ni uspel zasesti niti tristo metrov slovenskega kraškega ozemlja, je padlo 600 najbolj pogumnih slovenskih fantov in 300 je ostalo trajnih vojni invalidov.

Našo spominsko pot sklenemo na Cerju, vzpetini nad Mirnom, od koder seže izjemen pogled na Tržaški zaliv in Kras, Vipavsko dolino, v prostrano furlansko nižino in preko Gorice, Sabotina in Brd vse do najvišjih vrhov Julijskih Alp. Tudi tukaj so potekale krvave bitke soške fronte. Na to spominja petnadstropni spomenik, ki je posvečen vsem braniteljem slovenske zemlje. Žal ne moremo vanj, ker še ni nikogar, ki bi zanj skrbel in vsaj ob koncu tedna ob številnih obiskovalcih in izletnikih poskrbel za njihov sprejem in primerno osvežitev. Spomenik še ni notranje urejen s primernim zgodovinskim gradivom. Ponosni smo, ker je zanj

Foto: Janko Šertel

Kobarški muzej

v okviru Zveze društev general Maister tudi naše ljubljansko društvo namenilo denarni prispevek. Žal pa nas kot donatorje še niso vpisali na primerno ploščo, kot so to storili za ostale.

Prijetno celodnevno druženje sklenemo v bližnji Lokvici na prijazni turistični kmetiji Marušič. Ob kraški domači kulinariki in izvrstnem teranu se razvežejo jeziki, raztegne harmonika, zavrtijo plesni pari in udarna domoljubna pesem, ki se nadaljuje v avtobusu ob povratku domov. Bil je lep, prisrčen in nepozaben dan. Prihodnje leto pa obiščemo severno stran soške fronte.

Strokovni vodja dr. Vasja Klavora, avtor štirih zajetnih knjig o soški fronti in vodja izleta Aleks Štakul

Spomin na vojne grozote na turistični kmetiji Marušič

Kostnica italijanskih vojakov v Sredipolju (Redipuglia)

Cerje, vzpetina nad Mirnom

Udeleženci strokovnega izleta »Po poteh soške fronte«

DGM Ljubljana je spomladi na Magistratu organiziralo dve predavanji

Gabrijela Biserka Šertel

Prvo predavanje z naslovom »Mesto in njegovi spomeniki« je bilo dne 19. marca 2013. Predaval je dekan Fakultete za arhitekturo mag. Peter Gabrijelčič.

Opozoril je na pomen nekdanje in današnje arhitekture kot na dragocen pomnik nekega obdobja in časa. Posamezne stavbe, objekti in ureditve prostorov nam, dokler stoje in so ohranjeni, kot zgodovinski dokaz pričajo o nekem času in pomenu za našo samobit in našo zgodovino. Zato je varovanje teh objektov zelo pomembno, ker sodijo v narodovo kulturno zakladnico in jo bogatijo. Ko porušimo take objekte, za vedno in nepovratno izbrisemo iz zgodovinskega spomina to, kar smo Slovenci na tem prostoru nekoč imeli. Škoda za narod in državo pa sta nepopravljiva. Prav zato sta varovanje in ohranjanje kulturnih objektov in njihovo novo načrtovanje izredno pomembna tako za nas kot za prihodnje rodove.

Z gostom se je pogovarjal predsednik DGM Ljubljana gospod Aleks Štakul.

Druženje s predavateljem prof. dr. Petrom Novakom

Foto: Janko Šertel

Mag. Peter Gabrijelčič

Druogo predavanje z naslovom »Slovenija skozi očala znanosti in stroke« je potekalo dne 28. 5. 2013. Predaval nam je prof. dr. Peter Novak, znanstvenik, mednarodni strokovnjak in univerzitetni profesor.

Predstavil nam je natančno analizo stanja Slovenije od njene ustanovitve dalje do danes na področju znanosti, stroke in siceršnjega gospodarskega in družbenega razvoja. Na strokovno zelo pripravljenih analizah, opremljenih s konkretnimi podatki, smo razbrali kdaj, kje in zakaj se je dogodilo to, kar se Sloveniji je, od ustanovitve lastne države dalje. Vsaka družba in vsaka urejena država lahko uspešno napreduje le na podlagi lastnega razvoja. Če se država ne meni za nove znanstvene izsledke, če se država ne meni za nove izšolane znanstvenike in strokovnjake in se vsemu temu na nerazumljivo nepremišljen način odreče, gre vse v obratni smeri, kot bi moralo iti. Ni razvoja in napredka. Rezultati pa so vidni danes na vseh področjih.

Z gostom se je pogovarjala podpredsednica DGM Ljubljana Jelka Šertel. Po predavanju je sledil neformalni del in druženje. V sproščenem klepetu so poslušalci predavatelja zasipali z aktualnimi vprašanji in zagotovo dobili odgovore.

Prof. dr. Peter Novak

